

**STANDARDNE OPERATIVNE
PROCEDURE BHMAC-a
ZA
UPOZORAVANJE NA MINE
(SOP)**

16.08.2006.godine

Obavještenje

Na osnovu člana 6. pod d) Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj 5/02), na prijedlog Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu BHMAC), Komisija za deminiranje odobrava Standardne operativne procedure BHMAC-a za upozoravanja na mine u BiH (SOP), sa datumom koji je naveden na naslovnoj stranici. SOP podliježu preispitivanju i reviziji po proceduri izmjena koje su navedene u nastavku. Korisnici ovog dokumenta mogu da provjeri stanje na web stranici BHMAC-ovog projekta (<http://www.bhmac.org>)

Obavještenje o zaštiti autorskih prava

Standardne operativne procedure BHMAC-a za upozoravanja na mine u Bosni i Hercegovini, predstavljaju dokument BHMAC-a zaštićen autorskim pravima. Ovaj dokument, ili bilo koji njegov dio, ne smije da se reprodukuje, pohranjuje ili prenosi u bilo kojem obliku, ili na bilo koji način i u bilo koju drugu svrhu, bez prethodne dozvole BHMAC-a. BHMAC djeluje kao stručno tijelo Komisije za deminiranje u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu Komisija). Komisiju kao centralno tijelo za deminiranje u Bosni i Hercegovini osniva Vijeće ministara.

Ovaj dokument se ne smije prodavati.

Adresa:

Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini
Bosna i Hercegovina, 71000 Sarajevo, Tvornička 3.

E-mail: bhmac@bhmac.org

Telefon: (+387) 33 253 800

Fax: (+387) 33 464 565

U V O D

1. Standardne operativne procedure BHMAC-a za upozoravanje na mine (u daljem tekstu SOP UM BHMAC-a), predstavljaju dokument BHMAC-a za radove koje u procesu upozoravanja na mine direktno provodi BHMAC.
2. Osnov za izradu SOP-a UM BHMAC-a je Standard za upozoravanje na mine u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu Standard UM BiH) i iskustva stečena do danas u vršenju upozoravanja na mine u BiH.
3. U SOP-u UM BHMAC-a ugrađeni su zahtjevi dati u Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini i Standardu za upozoravanje na mine u BiH, te iskustveno više stručnih i sigurnosnih mjera po kojima treba raditi, u cilju sigurnosti ljudi koji provode upozoravanje na mine i obezbjeđenja kvaliteta za stanovnika BiH.
4. SOP za upozoravanje na mine BHMAC-a omogućava osoblju Strukture BHMAC-a da po odgovarajućim procedurama provodi zadatke, odgovornosti i ovlaštenja u procesu aktivnosti upozoravanja na mine.
5. Organizacije za upozoravanje na mine i druge organizacije obavezne su se pridržavati postavljenih zahtjeva i procedura koje su date u SOP za upozoravanje na mine BHMAC-a, a ujedno ga mogu koristiti za izradu vlastitih SOP-ova.

I Z M J E N E

1. Izmjene SOP-a UM BHMAC-a mogu po propisanoj proceduri ga provesti, štampati i uvesti u tabelu.
2. O donošenju izmjene vodi se rasprava u strukturi BHMAC-a. Izmjenu odobrava Komisija za deminiranje BiH.
3. Od datuma stupanja na snagu predložene izmjene, direktni izvršioци BHMAC-a istu prihvataju i po njoj postupaju.
4. Primjedbe i prijedlozi za izmjenu ili dopunu SOP-a UM dostavljaju se Sektoru za operacije BHMAC-a.

EVIDENCIJA IZMJENA

Broj izmjene	Datum izmjene	Dio SOP-a	Kratak sadržaj izmjene	Izmjenu uveo (ime i prezime)

S A D R Ž A J

Red. broj	Naziv dijela	Oznaka stranica
	Naslov, obavještenje, uvod, izmjene i sadržaj	1-4
I	Planiranje upozoravanja na mine za ugrožene zajednice	1-28
II	Stručni nadzor nad obavljanjem poslova upozoravanja na mine	1-29

I DIO

PLANIRANJE UPOZORAVANJA NA MINE ZA UGROŽENE ZAJEDNICE

S A D R Ž A J

Naziv sadržaj.....	Strana
1. Uvod	3
2. Organizacija i odgovornosti.....	3
3. Mjere sigurnosti.....	5
4. Proces planiranja upozoravanja na mine	5
4.1. Prethodna procjena.....	5
(1) Prikupljanje i obrada raspoloživih podataka	5
(2) Prethodna procjena rizika	6
(3) Analiza nedostajućih podataka	6
4.2. Prikupljanje podataka na terenu	6
4.3. Procjena rizika.....	7
4.3.1. Identifikacija rizika.....	7
4.3.2. Identifikacija ugroženih grupa stanovništva.....	8
4.3.3. Ocjena rizika.....	9
4.3.4. Izrada registra rizika	10
4.4. Procjena potreba i kapaciteta	11
(1) Karakterizacije ugroženih grupa	11
(2) Karakterizacije ugrožene zajednice.....	11
(3) Analiza prethodnih protuminskih akcija	11
4.5. Definiranje ciljeva i izbor pravaca djelovanja.....	12
4.6. Izrada plana upozoravanja na mine za ugroženu zajednicu	12
5. Nadzor nad postupkom.....	14
6. Izvještavanje i evidencija.....	15

Lista priloga

Prilog A: Kategorije i podkategorije za izvore rizika od mina i područje njihovog društveno-ekonomskog utjecaja	16
Prilog B: Matrica identifikacije rizika od mina i NUS-a.....	18
Prilog C: Dijagram uzroka i posljedica (Ishikava dijagram) za identifikaciju ugroženih grupa	19
Prilog D: Matrica za težinsku analizu	19
Prilog E: Pareto dijagram	20
Prilog F: Kriterijumi za određivanje skale vjerojatnoće postojanja minskog polja	20
Prilog G: ABC skala ugroženih grupa (prema Pareto dijagramu).....	20
Prilog H: Skala relativne veličine ugrožene grupe	21
Prilog I: Matrica nivoa opasnosti	21
Prilog J: Matrica ugroženosti grupe	21
Prilog K: Matrica nivoa rizika.....	22
Prilog L: Registar rizika za ugroženu zajednicu	23
Prilog M: Obrazac plana upozoravanja na mine za zajednicu ugroženu minama i NUS-om ..	24

1. Uvod

1. Standardne operativne procedure za planiranje upozoravanja na mine u ugroženim zajednicama u Bosni i Hercegovini BHMAC-a (u daljnjem tekstu SOP) predstavljaju smjernice za provođenje pojedinačnih postupaka za prikupljanje podataka, procjenu i izradu plana upozoravanja na mine za ugroženu zajednicu.

2. Osnov za izradu SOP-a je Strategija protuminskih akcija Bosne i Hercegovine, Strategija upozoravanja na mine u Bosni i Hercegovini, Standard za protuminske akcije u Bosni i Hercegovini, Standard za upozoravanje na mine u Bosni i Hercegovini, dosadašnja istraživanja u Bosni i Hercegovini vezana za upravljanje rizicima od mina i NUS-a i iskustva stečena do danas u izradi planova upozoravanja na mine za ugrožene zajednice u Bosni i Hercegovini.

3. Akreditirane organizacije koje u svojim aktivnostima obuhvataju i izradu planova upozoravanja na mine za ugrožene zajednice obavezne su se pridržavati odredbi iz ovog SOP-a, a ujedno ga mogu koristiti u pripremi vlastitih SOP-ova.

4. Upozoravanje na mine je komponenta protuminskih akcija koja ima za cilj umanjivanje rizika od mina i NUS-a kojem su izloženi ljudi, imovina i okoliš na prihvatljiv nivo, koji će omogućiti sigurno življenje i slobodno odvijanje društveno-ekonomskog razvoja.

Upozoravanje na mine, kao integralni dio protuminskih akcija, jeste planska aktivnost. Zadatke upozoravanja na mine neophodno je koordinirati po vremenu, mjestu i stupnju realizacije prethodnih zadataka protuminske akcije. Da bi se zadovoljila vremenska i prostorna međuovisnost aktivnosti upozoravanja na mine neophodno je organizirati i provoditi objektivnu procjenu potreba, kapaciteta i rizika i na osnovu toga zasnovati planiranje, omogućiti koordinacija i osigurati kvalitet planiranih aktivnosti.

2. Organizacija i odgovornosti

5. U procesu izrade plana upozoravanja na mine učestvuju: (1) Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BHMAC), (2) organizacije koje su akreditirane za upozoravanje na mine i osposobljene za aktivnosti u području povezivanja sa zajednicom i (3) lokalne zajednice.

(1) U procesu planiranja upozoravanja na mine za ugrožene zajednice **BHMAC** ima sljedeće odgovornosti:

- a) RU BHMAC daje saglasnost na zahjeve za izradu plana upozoravanja na mine koji podnose akreditirane organizacije za upozoravanje na mine;
- b) RU BHMAC-a provodi nadzor nad akreditiranim organizacijama za upozoravanje na mine koje provode aktivnosti izrade plana za upozoravanje na mine;
- c) RU BHMAC-a osigurava podršku akreditiranim organizacijama tijekom procesa izrade plana upozoravanja na mine;
- d) RU BHMAC-a može pripremati planove upozoravanja na mine za ugrožene zajednice;
- e) RU BHMAC-a odobrava planove upozoravanja na mine za ugrožene zajednice.

(2) **Akreditirane organizacije za upozoravanje na mine** odgovorne su za:

- a) prikupljanje podataka, procjenu i pripremu planova upozoravanja na mine za ugrožene zajednice;
- b) pravovremeno dostavljanje dinamičkog plana provedbe aktivnosti sa podacima o mjestu održavanja aktivnosti, vrsti aktivnosti koja će se održati i vremenskom okviru u kojem će se aktivnost sprovesti;
- c) dostavljanje Plana za upozoravanje na mine u dogovorenom terminu u dva primjerka potpisana od strane operativnog rukovodioca organizacije i predstavnika ugrožene zajednice sa pratećom dokumentacijom u jednom primjerku.

(3) **Lokalne zajednice** u procesu izrade plana upozoravanja na mine:

- a) aktivno učestvuju u pripremi plana kroz sve terenske aktivnosti;
- b) predstavnik ugrožene zajednice potpisuje plan nakon što je isti predstavila akreditirana organizacija koja je radila na izradi plana. Time predstavnik lokalne zajednice, u ime ugrožene zajednice daje suglasnost i odobrava plan. Ukoliko ne postoji suglasnost od strane lokalne zajednice, plan neće biti odobren od strane RU BHMАC-a.

6. Postupak planiranja upozoravanja na mine za ugrožene zajednice prema ovom SOP-u provodi tim za upozoravanje na mine u sastavu vođa tima (menadžer za upozoravanje na mine) i dva do šest instruktora za upozoravanje na mine.

7. Operativni rukovodilac je odgovoran za pripremu i organizaciju svih aktivnosti na izradi plana upozoravanja na mine.

- a) On može rukovoditi jednim ili više timova. Ukoliko organizacija ima do dva tima koja rade na pripremi planova upozoravanja na mine, operativni rukovodilac može biti vođa jednog tima. Ako organizacija ima tri i više timova, operativni rukovodilac ne može biti vođa tima.
- b) Operativni rukovodilac je odgovoran za provođenje propisanih procedura i uklanjanje eventualnih grešaka.
- c) Operativni rukovodilac planira rad timova za upozoravanje na mine i priprema dinamički plan njihovih aktivnosti;
- d) Operativni rukovodilac koordinira stručni nadzor sa inspektorima kontrole kvaliteta RU BHMАC-a.
- e) Operativni rukovodilac potpisuje plan u ime organizacije koja je pripremila plan i šalje ga na odobrenje RU BHMАC-a.

8. Tim za upozoravanje na mine u okviru izrade plana za upozoravanje na mine sprovodi sljedeće aktivnosti:

- a) Prikupljanje i analizu raspoloživih podataka. Ukoliko vođa tima ne učestvuje u analizi raspoloživih podataka, instruktor upozoravanja na mine dužan je redovno obavještavati vođu tima o rezultatima analize raspoloživih podataka i potrebama za dodatnim informacijama;
- b) Prikupljanje podataka na terenu kroz anketu i intervju. Vođa tima kontrolira izradu upitnika i pripremu tima za anketu i intervju;
- c) Provođenje postupak procjene i učestvuje u radu grupe u ugroženoj zajednici. Vođa tima vodi postupak identifikacije ugroženih grupa i težinsku analizu sa predstavnicima ugrožene zajednice;

- d) Priprema plan za upozoravanje na mine za ugroženu zajednicu kroz određivanje ciljeva i zadataka.
- e) Prezentiranje plana predstavnicima ugrožene zajednice i RUBHMACE-a;
- f) Vodi dosije ugrožene zajednice.

3. Mjere sigurnosti

9. Tim za upozoravanje na mine, tijekom prikupljanja podataka u ugroženoj zajednici ne napušta površinu koja je sigurna prema Standardima za uklanjanje mina i NUS-a u BiH;

10. Rad na terenu vrši isključivo osoblje upozoravanja na mine koje je stručno osposobljeno za prikupljanje podataka;

11. Operativni rukovoditelj akreditirane organizacije za upozoravanje na mine neće dopustiti izlazak na teren timu za upozoravanje na mine ukoliko procijeni da tim nije dovoljno osposobljen za obavljanje zadatka u ugroženoj zajednici.

4. Proces planiranja upozoravanja na mine

12. Proces planiranja upozoravanja na mine za zajednice ugrožene minama i NUS-om se sastoji od pet podprocesa: (1) prethodne procjene, (2) prikupljanja podataka na terenu, (3) procjene rizika za ugroženu zajednicu, (4) procjene potreba i kapaciteta ugrožene zajednice i (5) pripreme plana upozoravanja na mine.

13. Podprocesi se dalje sastoje od postupaka, kroz koje su korištene tehnike za procjenjivanje i donošenje odluka u upravljanju rizicima.

4.1. Prethodna procjena

14. Prethodna procjena je proces koji ima za cilj da se na osnovu prikupljenih raspoloživih podataka iz dostupnih izvora dobije prva slika o ugroženim zajednicama i ugroženim grupama stanovništva. Ovakva procjena nije potpuna, ali je dovoljno točna za usmjeravanje timova i određivanje intenziteta terenskih aktivnosti radi potvrde postojećih ili prikupljanja nedostajućih podataka. Prethodna procjena se sastoji od tri postupka: (1) prikupljanja i obrade raspoloživih podataka, (2) prethodne procjene rizika i (3) analize nedostajućih podataka.

(1) Prikupljanje i obrada raspoloživih podataka

15. Prikupljanje raspoloživih podataka obuhvaća: (1) prikupljanje raspoloživih podataka i (2) prikupljanje novih podataka na terenu. U grupe raspoloživih podataka spadaju:

- 1) Podaci o društveno-ekonomskom utjecaju mina (Studija utjecaja mina u Bosni i Hercegovini, baza podataka i arhiva o istraživanju utjecaja mina u ugroženim zajednicama).
- 2) Podaci sistematskog izviđanja (elaborati sistematskog izviđanja općina, baza podataka o sumnjivim površinama i crtama konfrontacije Centra za uklanjanje mina BiH).

- 3) Podaci dobijeni generalnim izviđanjem (završni izvještaji o generalnom izviđanju iz evidencije i baze podataka Centra za uklanjanje mina)
- 4) Podaci dobijeni kroz procjenu i planiranje zadataka u ugroženoj zajednici (Planovi protuminskih akcija za ugrožene zajednice u regionalnim uredima Centra za uklanjanje mina).
- 5) Podaci o minskoj situaciji iz baze podataka Centra za uklanjanje mina i iz baza podataka drugih organizacija (zapisnici o minskim poljima, operacije humanitarnog deminiranja - čišćenje mina, tehničko izviđanje i trajno obilježavanje, incidenti i žrtve mina, dosadašnje i trenutne aktivnosti upozoravanja na mine).
- 6) Podaci o prioritetima za protuminske akcije, planovima razvoja i drugi podaci značajni za ugroženu zajednicu sa kojima raspolaže općinski koordinator za deminiranje.
- 7) Podaci od partnerskih i drugih organizacija prisutnih u ugroženim zajednicama.

(2) Prethodna procjena rizika

16. Prethodna procjena rizika jeste postupak početne identifikacije rizika od mina na način opisan u stavu 27 procjene rizika. U ovom dijelu se ne vrši početna identifikacija ugroženih grupa stanovništva, analiza rizika i izrada registra rizika zato što obično nema dovoljno elemenata za određivanje nivoa rizika i karakterizaciju rizika, niti je to cilj prethodne procjene rizika.

(3) Analiza nedostajućih podataka

17. Analiza nedostajućih podataka upućuje na nedostajuće ili nepotpune podatke, određuje ciljne grupe koje će biti anketirane ili intervjuirane i određuje potreban nivo posmatranja i mjerenja na terenu. Najčešći podaci koje treba dodatno prikupiti na terenu su:

- 1) Podaci bitni za procjenu rizičnosti, koji nedostaju ili nisu potvrđeni: (1) podaci o izvorima rizika i njihovom društveno-ekonomskom utjecaju; (2) podaci o prirodi rizika i mogućim posljedicama; (3) podaci o ugroženim grupama - sadašnjim i potencijalnim i (4) podaci o percepciji zajednice o riziku.
- 2) Podaci bitni za analizu potreba i kapaciteta: (1) podaci o aktivnostima kojima se bavi zajednica i načinu ostvarivanja egzistencije u zajednici; (2) podaci o planovima razvoja i prioritetima; (3) podaci na temelju kojih se identificiraju osobe sposobne da učestvuju u smanjenju rizika od mina, a pri tome su bitne slijedeće osobine: autoritet u zajednici i leaderske osobine (bitniji je osobni autoritet, u odnosu na formalni autoritet), znanja i vještine sa kojima raspolaže, motiviranost za učešće; (4) podaci o otpornosti zajednice na minsku opasnost: informiranost zajednice, organiziranost zajednice, uključujući i organizacijske resurse koji nisu direktno vezani za rješavanje problema mina ali su potencijalno iskoristivi, efekti ranijih i trenutnih protuminskih aktivnosti i povezanost sa drugim zajednicama i sa višim organima vlasti u rješavanju problema mina.

4.2. Prikupljanje podataka na terenu

18. Prikupljanje podataka na terenu vrše obučeni timovi putem posmatranja i komuniciranjem sa izvorima podataka kroz tehnike intervjuja i ankete.

19. Posmatranje kao metoda prikupljanja podataka na terenu, a u svrhu pripreme plana upozoravanja na mine, sastoji se od vizuelnog posmatranja zajednice od strane članova tima tijekom cjelokupnog rada u zajednici. Ovom tehnikom se mogu potvrditi informacije dobijene prethodnom analizom (lokacije rizičnih površina i referentnih točaka), ali i provjeriti informacije prikupljene tijekom rada sa predstavnicima lokalne zajednice.

20. Tehnike intervjua i ankete su značajne jer se podaci prikupljaju komuniciranjem sa pripadnicima ugroženih grupa u ugroženim zajednicama. Podaci prikupljeni ovim tehnikama predstavljaju osnov za analizu rizičnih ponašanja ugroženih grupa, a pridonose i određivanju prioriteta unutar zajednice. Broj ispitanika obuhvaćenih anketom mora biti reprezentativan i adekvatan, što znači da mora biti proporcionalan u odnosu na veličinu ugrožene grupe, a ispitanici moraju biti predstavnici tih ugroženih grupa.

21. Faze informativnog intervjua obuhvataju (1) planiranje informativnog intervjua, (2) pripremu liste pitanja za informativni intervju i (3) izvještavanje o sprovedenim informativnim intervjuima.

22. Faze sprovođenja ankete obuhvataju (1) pripremu ankete (definiranje cilja ankete; pripremu, izradu i testiranje anketnog upitnika; određivanje uzorka), (2) vođenje ankete (priprema anketarskog tima, ugovaranje ankete, prikupljanje podataka o ciljnim grupama ispitanika, određivanje vremena i mjesta vođenja ankete i anketiranje) i (3) analizu anketnih upitnika (kontrola, klasificiranje, kvantitativna i kvalitativna analiza).

23. Rezultati dobijeni prikupljanjem podataka na terenu čine originalna dokumenta u obliku anketnih upitnika, izvještaja o anketi, izvještaja o obavljenim intervjuima, skica i fotografija. Organizacija koja vrši prikupljanje podataka na terenu je dužna sačiniti originalna dokumenta o prikupljenim podacima na terenu i čuvati ih u dosijeu za ugroženu zajednicu.

4.3. Procjena rizika

24. Procjena rizika od mina i NUS-a obuhvaća slijedeće postupke: (1) identifikaciju rizika s obzirom na opasnosti od mina i NUS-a i područja njihovog društveno-ekonomskog utjecaja; (2) identifikaciju ugroženih grupa stanovništva; (3) ocjenu rizika i (4) izradu registra rizika.

4.3.1. Identifikacija rizika

25. Identifikacija rizika obuhvata identifikaciju opasnosti kao izvora rizika i područja njihovog društveno-ekonomskog utjecaja.

26. Opasnosti uzrokovane minama i NUS-om, kao izvori rizika, dijele se u tri temeljne kategorije: (1) ponašanje pripadnika zajednice, (2) ekonomske okolnosti i javna sigurnost i (3) okruženje. Kategorizacija društveno-ekonomskog utjecaja mina prati kategorije definirane istraživanjem utjecaja mina, ali nadopunjene na temelju bosansko-hercegovačkih i iskustava iz drugih zemalja. Obuhvata dvije temeljne kategorije: (1) društveni i (2) ekonomski utjecaj rizika od mina i NUS-a (Kategorije i podkategorije za izvore rizika od mina i područje njihovog društveno-ekonomskog utjecaja su u prilogu A).

27. Identifikacija opasnosti od mina i područja njihovog utjecaja su međusobno povezani i čine jedinstveni proces. Rezultati se unose u matricu za identifikaciju rizika. Tamo gdje se u matrici „sastaju“ opasnost i utjecaj identificiran je rizik, koji se u postupku ocjene rizika i izrade registra rizika analizira i opisuje (Obrazac za identifikaciju rizika u prilogu B). Identifikacija opasnosti od mina i područja njihovog društveno-ekonomskog utjecaja je preduvjet za identifikaciju ugroženih grupa stanovništva.

4.3.2. Identifikacija ugroženih grupa stanovništva

28. Identifikacija ugroženih grupa se vrši primjenom sljedećih međusobno povezanih tehnika za rješavanje problema i donošenje odluka. To su: (1) metoda prikupljanja ideja (brainstorming); (2) dijagram uzroka i posljedica (ISHIKAVA dijagram); (3) težinska analiza i (4) Pareto dijagram (ABC analiza ili metoda prioriteta). Korištenje ovih tehnika podrazumijeva grupni rad svih sudionika. Od reprezentativnosti grupe će zavisi kvaliteta dobijenih rezultata.

29. Sustavnost u identifikaciji potencijalnih ugroženih grupa omogućava nam **dijagram uzroka i posljedica** (prilog C). Ova metoda se primjenjuje u kombinaciji sa **brainstormingom**.

- a) Voditelj postupka treba poznavati stanje u zajednici ugroženoj minama i posjedovati iskustvo u vođenju brainstorminga.
- b) Veličina tima za brainstorming ne bi trebala prelaziti 10-12 osoba. U cilju postizanja reprezentativnosti tima, broj sudionika ne bi smio biti manji od šest ljudi, čime se osigurava i minimum učesnika po različitim subjektima.
- c) Sudionici moraju dobro poznavati problem koji se rješava brainstormingom, a najmanje polovina učesnika mora biti iz ugrožene zajednice.
- d) Grane dijagrama uzroka i posljedica čine osnovne kategorije za identifikaciju opasnosti od mina (ljudsko ponašanje, ekonomske okolnosti i javna sigurnost i okruženje) i područja njihovog društveno-ekonomskog utjecaja (društveni utjecaj i ekonomski utjecaj).
- e) Prije početka rada sudionike treba još jednom informirati o situaciji u ugroženoj zajednici i podacima sa kojima se raspolaže. Nakon što su informirani o situaciji u ugroženoj zajednici provodi se poseban brainstorming za svaku ispitivanu granu.
- f) Po svakog grani će se navesti što je više moguće ugroženih grupa koje su vezane za određenu granu opasnosti (izvora rizika) ili njihov utjecaj. Ugrožene grupe se mogu ponoviti više puta u različitim ispitivanim granama.
- g) Voditelj tima će pregledno evidentirati sve navedene grupe, onako kako su ih članovi tima naveli. Kada se iscrpe sve ideje o mogućim ugroženim grupama, dijagram uzroka i posljedica je u cjelosti konstruiran. U sljedećem koraku će se izvršiti grupiranje rezultata tako što će se odrediti početni nivo ugroženosti za svaku grupu. Sudionici brainstorminga će ocijeniti da li je grupa visoko, srednje ili nisko ugrožena i to vidljivo označiti. Voditelj brainstorminga usmjerava mišljenja sudionika o nivou ugroženosti, usaglašavaju se mišljenja, a po potrebi organizira glasanje, ukoliko su stavovi podijeljeni. Obično se identificira veliki broj ugroženih grupa korištenjem dijagrama uzroka i posljedica.

30. Identificirane ugrožene grupe su ulazni podatak za sljedeći korak u postupku, a to je **težinska analiza** (obrazac za težinsku analizu u prilogu D).

- a) Ovom tehnikom se uspoređuju međusobno, svaka sa svakom ugroženom grupom. Ukoliko ih ima dovoljno, za težinsku analizu se uzimaju samo visoko ugrožene grupe, a ako istih nema dovoljno mogu se, dalje redoslijedom, uzeti srednje i nisko ugrožene grupe. Broj uzetih grupa za težinsku analizu ne bi trebao biti manji od 20.
- b) Uspoređivanje svih grupa međusobno se vrši tako da se određuje koja je od grupa ugroženija u odnosu na drugu sa kojom se uspoređuje. Grupi s većom ugroženošću daju se dva boda, a grupi sa manjom ugroženošću nula bodova. Ukoliko su isto ugrožene, svaka grupa dobija po jedan bod.
- c) Do ocjena svih težina se može doći kroz diskusiju i usuglašavanje, ili ako nije moguće postići suglasnost, voditelj tima će odlučiti na temelju iznesenih mišljenja. Upravo kod ovakvih dilema, pokazalo se korisno u grupi imati i predstavnike ugrožene zajednice, jer oni imaju jasno mišljenje o nivou ugroženosti stanovnika lokalne zajednice.
- d) Za svaku ugroženu grupu se vodoravno zbrajaju bodovi i određuje njezina težina u postotcima.

31. Rezultati dobijeni težinskom analizom se dalje obrađuju **Pareto dijagramom**.

- a) Postotci dobijeni težinskom analizom predstavljaju nivo utjecaja rizika od mina na određenu grupu, a uzrok tog utjecaja se nalazi u prirodi same ugrožene grupe (njezinim karakteristikama, rizičnom ponašanju, lociranju u odnosu na sumnjivu površinu i dr.).
- b) Na Pareto dijagram se nanose težine za ugrožene grupe u postocima, redom od najveće do najmanje. Ove vrijednosti se unose kumulativno, tako što se zbrajaju vrijednosti težina svih prethodnih grupa sa onom koja slijedi.
- c) Grafičko predstavljanje rezultata je najvažnija faza u primjeni Pareto dijagrama. Analizom kumulativne linije uočavaju se tri polja – A, B i C. Nema strogih pravila u određivanju granica između polja. Suština je „u analizi izgleda kumulativne linije i izdvajanja područja prema stupnju značajnosti utjecaja.“ (Prilog E) Područje A se određuje u najstrmijem dijelu kumulativne krivulje, a područje C krivulje je gotovo ravno. Područje A treba obuhvatiti 10-30% grupa od ukupnog broja na kojima je vršena težinska analiza, a na koje otpada 60-80% cjelokupnog utjecaja rizika od mina i NUSa.

32. Organizacija koja vrši procjenu rizika sastavlja izvještaj o brainstormingu sa rezultatima u primjeni dijagrama uzroka i posljedica, težinske analize i ABC analize.

4.3.3. Ocjena rizika

33. Ocjena rizika je proces kojim se određuju vrijednosti za vjerojatnoću i posljedice. Rezultat ocjene rizika je određivanje nivoa rizika, a u narednom koraku, određivanje prioriteta za tretiranje opasnih površina.

34. Određivanje nivoa rizika se vrši konstruiranjem matrica za određivanje nivoa opasnosti i matrica za određivanje nivoa utjecaja na ugroženu grupu. Matrica nivoa opasnosti (Prilog I) se dobija kombinacijom skale dosadašnjih i potencijalnih posljedica minskih nesreća i incidenata i skale vjerojatnoće postojanja minskih polja u sumnjivoj površini (Prilog F). Nivoi opasnosti dobijeni matricom se klasificiraju kao vrlo visoka opasnost (VV), visoka opasnost (V), srednja opasnost (S) i niska opasnost (N).

35. Matrica nivoa ugroženosti grupe (Prilog J) se dobija kombinacijom skale ABC kojom su svrstane ugrožene grupe unutar područja A, B i C određenih Pareto dijagramom (Prilog G: ABC Skala ugroženih grupa) i relativnom veličinom ugrožene grupe (Prilog H). Kao indikator posljedice rizika se uzima procjenjeni potencijalni utjecaj na ugroženu grupu predstavljen A, B ili C područjem. Indikator vjerovatnoće rizika je veličina ugrožene grupe u odnosu na ukupnu populaciju zato što će za veću populaciju, u uvjetima istog ispoljenog rizika, biti veća vjerovatnoća rizičnog događaja. Nivoi ugroženosti dobijeni matricom se klasificiraju kao vrlo visoka ugroženost (VV), visoka ugroženost (V), srednja ugroženost (S) i niska ugroženost (N).

36. Rezultat korištenja matrica su skale nivoa opasnosti i ugroženosti grupe sa jednakim brojem klasa. Ove dvije skale konstruiraju novu matricu za određivanje nivoa rizika (Prilog K), gdje je s jedne strane opasnost kao izvor rizika, a sa druge njegov utjecaj na ugrožene grupe. To je ujedno matrica nivoa prioriteta za tretiranje rizičnih događaja.

4.3.4. Izrada registra rizika

37. U posljednjoj fazi procjene rizika se određuju karakteristike rizika. Tehnika koja se koristi u tu svrhu se zove karakterizacija rizika, a suština je odgovoriti na pitanja kojima se opisuju rizik.

- 1) Koje opasnosti i izlaganja treba razmotriti?
- 2) Što je priroda i vjerovatnoća rizika za zdravlje?
- 3) Koji pojedinci ili grupe su u riziku?
- 4) Da li je vjerovatno da su neki ljudi bili više u riziku nego ostali?
- 5) Koliko se ozbiljno očekuje nepovoljan utjecaj ili efekti?
- 6) Da li su efekti reverzibilni?
- 7) Koji naučni dokazi podržavaju zaključke o riziku? Koliko su jaki dokazi?
- 8) Što je neizvjesno oko prirode ili važnosti rizika?
- 9) Koji je domet prikupljenih gledišta o prirodi i vjerovatnosti rizika?
- 10) Koliko su pouzdani analitičari rizika oko njihovih predviđanja o riziku?
- 11) Koji drugi izvori uzrokuju neke tipove efekata ili rizika?
- 12) Koji je doprinos svakog pojedinog izvora u stvaranju svih tipova efekata sveobuhvatnog rizika u pogođenoj zajednici, a za sveukupno zdravlje zajednice?
- 13) Kako je rizik distribuiran u vezi sa ostalim rizicima u zajednici?
- 14) Da li rizik, osim na zdravlje i okruženje, ima utjecaj na društvene i kulturne posljedice?

Ova pitanja vezana za karakterizaciju rizika objedinjavaju sve prethodne korake u procjeni rizika, pomažu da se u potpunosti definišu rizici u zajednici ugroženoj minama i NUS-om, izvrši njihova klasifikacija, odredi nivo rizika/prioriteta i identificiraju kontrolne mjere.

38. Svi identificirani rizici se moraju opisati i evidentirati, bez obzira da li će biti tretirani, samo kontrolirani ili zaobiđeni.

39. Evidentiranje rizika se vrši u registru rizika za ugroženu zajednicu, koji sadrži slijedeće elemente (Prilog L: Registar rizika za ugroženu zajednicu):

- a) Opis rizika: potencijalni rizični događaj, mjesto potencijalnog događaja, najugroženija grupa.
- b) Moguća posljedica rizičnog događaja: opis najgore moguće posljedice, vjerovatnoća rizičnog događaja.

- c) Poduzete mjere kontrole rizika (vrsta mjere i nivo adekvatnosti).
- d) Nivo rizika (nivo prijetnje i utjecaja na ugroženu grupu).

4.4. Procjena potreba i kapaciteta

40. Procjena rizika i procjena potreba i kapaciteta ugrožene zajednice su podproces koji su oslonjeni jedan na drugi i međusobno zavisni. Procjena rizika određuje veličinu problema (magnitudu rizika), a procjena potreba i kapaciteta će definirati stvarne mogućnosti zajednice za bavljenje problemom: na koji će se način tretirati rizici, u kojem vremenu, koja pomoć je potrebna, kolika je ranjivost zajednice i ugroženih grupa stanovništva, kakvo stanje je prihvatljivo za zajednicu.

41. Procjena potreba i kapaciteta se sastoji od tri postupka: (1) karakterizacije ugroženih grupa, (2) karakterizacije ugrožene zajednice i (3) analize prethodnih protuminskih akcija.

42. Rezultat procjene potreba i kapaciteta doprinosi izradi prvog dijela plana upozoravanja na mine u obliku sažetih zaključaka o zajednici i njenim ugroženim grupama.

(1) Karakterizacije ugroženih grupa

43. Karakterizacija ugrožene grupe podrazumijeva određivanje skupa karakteristika jedne određene grupe. Grupe ugrožene minama imaju opće i posebne karakteristike. Opće karakteristike su: (1) zajednički ciljevi i interesi; (2) redovita interakcija; (3) tko je vođa; (4) sljedbenici (veličina grupe i podgrupa, spol, starost, obrazovanje, zdravlje); (5) pravila ponašanja; (6) razlike u statusu članova grupe; (7) uloga unutar grupe. Posebne karakteristike ugrožene grupe: (1) ranjivost grupe (broj stradalih, posljedice stradanja, izloženost riziku); (2) rizično ponašanje (informiranost, komuniciranje među članovima grupe, percepcija rizika).

44. U svrhu što efikasnijeg stvaranja realne slike unutar lokalne zajednice koristi se SWOT analiza (analiza prednosti, slabosti, mogućnosti i prijetnja) kojom će se identificirati područja unutar kojih se analizirane jedinice trebaju fokusirati na svoje prednosti, minimizirati svoje slabosti i iskoristiti u što većoj varijanti raspoložive mogućnosti odnosno kapacitete. Rezultati SWOT analize u obliku sažetaka sastavni su dio prateće dokumentacije plana za upozoravanje na mine.

(2) Karakterizacije ugrožene zajednice

45. Karakterizacija ugrožene zajednice obuhvaća analizu karakteristika grupiranih u devet kategorija. To su: (1) temeljni podaci o zajednici, (2) kulturne i tradicionalne osobine, (3) religija i etničke grupe, (4) pravila ponašanja, (5) žrtve minskih nesreća, (6) ljudski resursi, (7) materijalni resursi, (8) nosioci razvitka i (9) komunikacioni kanali.

(3) Analiza prethodnih protuminskih akcija

46. Ova analiza osigurava kvantitativne i kvalitativne historijske podatke o rezultatima i utjecaju koje su imale ranije protuminske akcije na smanjenje rizika i poboljšanje općih uvjeta života u zajednici.

4.5. Definiranje ciljeva i izbor pravaca djelovanja

47. Ciljevi u planu su hijerarhijski određeni i nalaze se u uzročno-posljedičnoj liniji jedan ispod drugoga:

- 1) Krajnji ciljevi - ciljevi koji se žele postići provedbom protuminskih akcija u ugroženim zajednicama.
- 2) Specifični ciljevi - ciljevi koji su vezani za konkretnu ugroženu zajednicu, a sa kojima se postiže krajnji cilj.
- 3) Neposredni ciljevi pobliže određuju način na koji će se postići specifični ciljevi.

48. Krajnji cilj protuminskih akcija za ugroženu zajednicu je smanjiti ili ukloniti rizik od zaostalih mina i NUS-a na nivo koji će spriječiti stradavanje stanovnika i omogućiti nesmetano korištenje najvažnijih prirodnih, privrednih i drugih resursa kojima raspolaže zajednica.

49. Specifični ciljevi se načelno definiraju prema komponentama protuminskih akcija, u odnosu na karakteristike ugroženih grupa i zajednice u cjelini i ustanovljene rizike koji se namjeravaju tretirati. Svaki specifični cilj se razrađuje kroz dva i više neposrednih ciljeva.

50. Neposredni ciljevi odražavaju prioritete za protuminske akcije u ugroženoj zajednici.

51. Na osnovu definiranih neposrednih ciljeva, organizacija pristupa izradi zadataka kojima će se ispuniti postavljeni ciljevi. Zadaci se planiraju u skladu sa komponentama upozoravanja na mine: Javno informiranje, edukacija i povezivanje sa zajednicom. Zadaci moraju biti izvodivi s obzirom na raspoložive kapacitete i moraju odgovarati potrebama zajednice.

52. Odabir pravca djelovanja podrazumijeva odabir i opis onih aktivnosti koji će dovesti do realizacije neposrednih ciljeva. Između zadataka i ciljeva postoji uzročno posljedična veza i povratna sprega. Zadaci zavise od raspoloživih i potencijalnih kapaciteta (ljudski, materijalni, organizacijski, znanje i finansijski kapaciteti) i datog vremenskog okvira i moraju biti ostvarivi. Ciljevi koji se ne mogu dostići definiranim zadacima se odbacuju.

4.6. Izrada plana upozoravanja na mine za ugroženu zajednicu

53. Plan upozoravanja na mine za ugroženu zajednicu se sastoji iz dva osnovna dijela (obrazac plana u prilog M).

54. Prvi dio plana sadrži rezultate procjene situacije u zajednici ugroženoj minama u obliku brojčanih pokazatelja i sažetih zaključaka iz procjene i sadrži: (1) opće podatke, (2) minsku situaciju u zajednici, (3) najvažnije ugrožene grupe i (4) opis najvažnijih rizika koji će se tretirati.

(1) Opći podaci o zajednici: (I) tabelarni prikaz o veličini zajednice i starosnoj i brojnoj strukturi stanovnika, (II) sažetak o društveno-ekonomskoj situaciji u zajednici koji sadrži slijedeće podatke: utjecaj rata na stanje u zajednici (ratne štete, broj poginulih u ratu, gdje se nalaze raseljeni i izbjeglice), poratna obnova (broj obnovljenih kuća, obnovljeni privredni objekti, komunikacije i drugi objekti,

dosadašnji nivo povratka, da li se očekuje povratak preostalih), preovladavajuća djelatnost i eventualne investicije.

(2) Minska situacija o zajedici: (I) tabelarni prikaz numeričkih pokazatelja veličine rizične površine i broja ubojnih sredstava, (II) sažetak zasnovan na podacima o društveno ekonomskom utjecaju mina (opis incidenata/nesreća sa prostornim i vremenskim okvirom i posljedicama, najvažnije blokade privrednih resursa), opis sumnjivih površina (položaj u zajednici, njihova potencijalna namjena i vjerojatnoća postojanja opasnosti od mina, posebno od najopasnijih mina) i povijest protuminskih akcija (dosadašnje operacije deminiranja, projekti za upozoravanje na mine i pomoć žrtvama mina)

(3) Podaci o najvažnijim ugroženim grupama – sažetak koji je rezultat analize podataka prikupljenih na terenu i analize potreba i kapaciteta ugroženih grupa;

(4) Opis najvažnijih rizika koji će se tretirati prema rezultatima iz registra rizika.

55. Drugi dio plana se naziva plan aktivnosti i sadrži slijedeće elemente: (1) ciljeve, (2) zadatke, (3) način integracije sa protuminskim akcijama, (4) očekivane efekte od realizacije plana, (5) suglasnost zajednice i (6) priloge.

(1) Ciljevi - u plan se unose krajnji cilj, specifični ciljevi i njihovi neposredni ciljevi koji se ostvaruju preko zadataka.

(2) Zadaci – kraći opis zadatka gdje se jasno vidi povezanost sa postavljenim neposrednim ciljevima, sa podacima kada će se sprovesti, tko je izvođač i investitor i u kojoj je fazi realizacije.

(3) Način integracije protuminskih akcija - koncept realizacije plana u kojemu se opisuje kako izvršiti međusobno povezivanje i usklađivanje po vremenu i intenzitetu planiranih aktivnosti kako bi se ostvarili maksimalni mogući rezultati.

(4) Očekivani efekti od realizacije plana - daje se ocjena koji će se rizici smanjiti ili eliminirati, te u kojoj mjeri će se smanjiti ukupan društveno-ekonomski utjecaj.

(5) Suglasnost zajednice – Prije konačnog odobrenja od strane Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini, plan se saopćava predstavnicima ugrožene zajednice. Bez prihvatanja plana upozoravanja na mine od strane zajednice i njihove suglasnosti, isti se ne može odobriti.

(6) Prilozi - Nakon što je organizacija pripremila plan i ukoliko je odobren i potpisan od strane lokalne zajednice, regionalnom uredu BHMAC-a se dostavlja slijedeća dokumentacija u printanoj i elektronskoj verziji:

1) Plan za upozoravanje na mine za ugroženu zajednicu potpisan od strane operativnog rukovoditelja akreditirane organizacije i predstavnika lokalne zajednice u dva primjerka;

2) Obrazac za identifikaciju rizika;

3) Rezultate Ishikave;

4) Obrazac težinske analize;

5) Rezultate Pareto/ABC analize;

6) Anketne upitnike i izvještaje o sprovedenim anketama;

7) Obrasce sa sažecima sa intervjuja i izvještaje o sprovedenim intervjuima;

- 8) Obrazac registra rizika;
- 9) Sažetke SWOT analize;
- 10) Zapisnike sa sastanaka sa predstavnicima lokalnih zajednica uključujući Ishikavu i težinsku analizu i liste prisustva.

5. Nadzor nad postupkom

56. RU BHMAC-a vrši nadzor nad akreditiranim organizacijama za upozoravanje na mine koje provode aktivnosti procjene i izrade plana upozoravanja na mine za ugrožene zajednice.

57. RU BHMAC-a daje saglasnost na zahtjev za izradu plana upozoravanja na mine za ugroženu zajednicu koji podnosi akreditirana organizacija za upozoravanje na mine. Zahtjev za izradu plana upozoravanja na mine mora biti usaglašen sa godišnjim planom protuminskih akcija i operativnim planom upozoravanja na mine;

58. RU BHMAC-a sačinjava plan kontrole koji mora biti usaglašen sa dinamikom izrade plana. Dinamika izrade plana je sastavni dio izvedbenog plana koji daje detaljne podatke o sastavu tima i dinamici aktivnosti na prikupljanju podataka, procjeni i izradi plana upozoravanja na mine za ugroženu zajednicu;

59. Nadzor u ime BHMAC-a vrši stručni suradnik za kontrolu kvaliteta/inspektor RU BHMAC-a. Isti sačinjava izvještaje o sprovedenom nadzoru koji dostavlja šefu RU BHMAC-a, višem inspekcijском organu i akreditiranoj organizaciji nad kojom je obavljen nadzor;

60. Akreditirana organizacija je dužna da dostavi RU BHMAC-a izvedbeni plan aktivnosti 10 dana unaprijed. Organizacija je dužna obavijestiti RU BHMAC-a o promjenama plana koje se tiču određenog postupaka, tri dana prije sprovođenja tog postupka.

61. Izvedbeni plan aktivnosti mora sadržavati sljedeće podatke: (1) vrsta aktivnosti, (2) mjesto održavanja aktivnosti, (3) sastav tima koji će sprovođivati aktivnosti i (4) vremenski okvir u kojem će se održati aktivnost;

62. Inspektor za kontrolu kvaliteta RU BHMAC-a vrši kontrolu putem (1) posjeta terenskim aktivnostima, (2) ocjenom kvaliteta dokumenata iz stava 55 točka 6 i (3) razgovorom sa predstavnicima akreditirane organizacije za upozoravanje na mine koja je predmet nadzora;

63. Po zahtjevu inspektora za kontrolu kvaliteta organizacija je dužna dostaviti svu traženu dokumentaciju.

64. Inspektor za kontrolu kvaliteta RU BHMAC-a može tražiti zaustavljanje postupka do uklanjanja greške ili ponavljanje postupka u slučaju da je došlo do težeg kršenja ovog SOP-a ili SOP-a akreditirane organizacije;

65. Inspektor za kontrolu kvaliteta RU BHMAC-a prisustvuje predstavljanju plana upozoravanja na mine ugroženoj zajednici;

66. Inspektor za kontrolu kvaliteta RU BHMAC-a predlaže šefu RU BHMAC-a odobravanje plana;

6. Izvještavanje i evidencija

67. Po dobijanju zadatka organizacija otvara i vodi dosije u koji ulaze: (1) ulazna dokumentacija obezbijedena od strane BH MAC-a (stav 15, točke 1-5), (2) rezultati procjene (stav 55, točka 6, dokumenti 2-10) i (3) odobren plan.

68. Dosije se čuva u organizaciji do odobrenja plana. Kompletan dosije se uz plan, potpisan od strane operativnog rukovoditelja i predstavnika zajednice u dva primjerka, dostavlja RU BHMAC-a na odobrenje.

69. Akreditirana organizacija je dužna izvještavati RU BHMAC-a o svojim aktivnostima. Ona dostavlja Izvedbeni plan aktivnosti 10 dana prije početka aktivnosti. Izvedbeni plan mora sadržavati sljedeće podatke: (1) vrsta aktivnosti, (2) mjesto održavanja aktivnosti, (3) sastav tima koji će sprovoditi aktivnosti i (4) vremenski okvir u kojem će se održati aktivnost;

70. U slučaju promjena u izvedbenom planu aktivnosti, organizacija je dužna poslati obavještenje RU BHMAC-a najkasnije 3 dana prije početka aktivnosti.

71. Nakon odobrenja plana od strane RU BHMAC-a dosije se dostavlja sektoru operacija BHMAC-a preko ureda/kancelarije BHMAC-a.

Prilog A: Kategorije i podkategorije za izvore rizika od mina i područje njihovog društveno-ekonomskog utjecaja

1. Ponašanje pripadnika zajednice:

1.1. Individualno ljudsko ponašanje (svjesno, nesvjesno):

- 1.1.1. Ulazak u sumnjivu površinu: (1) egzistencijalni razlozi (obrada zemljišta, ispaša stoke, prikupljanje drva ili šumskih plodova i bilja i dr.); (2) rekreativne potrebe (lov, ribolov, sport, dječja igra i dr.).
- 1.1.2. Kontakt sa minama i NUS-om: (1) samoinicijativno uklanjanje mina (radi pristupa blokiranim resursima - izvoru vode, zemljištu, šumi i dr, radi eksploziva ili metala, radi smanjena opasnosti po ostale članove grupe); (2) paljenje sumnjive površine; (3) označavanje mina/NUS-a; (4) držanje (čuvanje) mina .

1.2. Ponašanje karakteristično za društvene grupe i zajednicu u cjelini:

- 1.2.1. Ponašanje društvenih grupa (podjela po kategorijama je ista kao i za individualno ljudsko ponašanje).
- 1.2.2. Ponašanje zajednice: (1) društveni stereotipi i tradicionalna shvatanja (vjerske i nacionalne predrasude, predrasude o spolovima); (2) informiranost stanovništva i međusobna komunikacija (slaba ili nikakva informiranost o minskoj opasnosti, slaba ili nikakva informiranost o mjerama redukcije rizika, nedostatak komunikacije između različitih grupa stanovništva; (2) kretanje stanovništva; (3) slaba organiziranost zajednice i indiferentnost prema problemu mina.

2. Ekonomske okolnosti i javna sigurnost:

- 2.1. Rekonstrukcija privrednih objekata u ili pored sumnjive površine.
- 2.2. Rad u blizini minskog polja (elektrifikacija, izgradnja puteva i druge infrastrukture sigurnosni i policijski razlozi).

3. Okruženje:

3.1. Minska polja i područja zagađena NUS-om:

- 3.1.1. Identificirana minska polja (obilježena i neobilježena);
- 3.1.2. Sumnjive lokacije
- 3.1.3. Identificiran NUS (pojedinačni ili rasut po određenoj površini)

3.2. Prirodne pojave:

- 3.2.1. Pomjerenje mina (poplave, bujice, erozije i slijeganje tla).
- 3.2.2. Aktiviranje zbog požara.
- 3.2.3. Aktiviranje mina od strane životinja.

Kategorizacija društveno-ekonomskog utjecaja mina prati kategorije definirane istraživanjem utjecaja mina, ali nadopunjene na temelju bosansko-hercegovačkih i iskustava iz drugih zemalja. Obuhvata dvije temeljne kategorije:

1. Društveni utjecaj:

1.1. Utjecaj na ljudski život i zdravlje:

- 1.1.1. Minske nesreće (u posljednjih godinu dana, posljednje dvije godine, tri i više godina: (1) sa smrtnim posljedicama (djeca, odrasli); (2) ranjavanje (djeca, odrasli); (3) bez posljedica po život i zdravlje.
- 1.1.2. Potencijalna mogućnost minske nesreće: (1) sa smrtnim posljedicama (djeca, odrasli); (2) ranjavanje (djeca, odrasli); (3) bez posljedica po život i zdravlje.
- 1.1.3. Otežan ili onemogućen pristup zdravstvenoj zaštiti.
- 1.1.4. Blokiran pristup potencijalnim izvorima zaraze ili trovanja.

1.2. Utjecaj na povratak stanovništva:

- 1.2.1. Onemogućen ili otežan povratak izbjeglih.
- 1.2.2. Onemogućen ili otežan povratak raseljenih.

1.3. Utjecaj na obrazovanje, kulturu i druge oblike društvene nadgradnje:

- 1.3.1. Onemogućena obnova škole.
- 1.3.2. Blokiran ili otežan odlazak djece u školu.
- 1.3.3. Blokiran ili otežan pristup drugim objektima društveno značajnim za zajednicu (vjerskim objektima, grobljima, javnim zgradama i dr.).

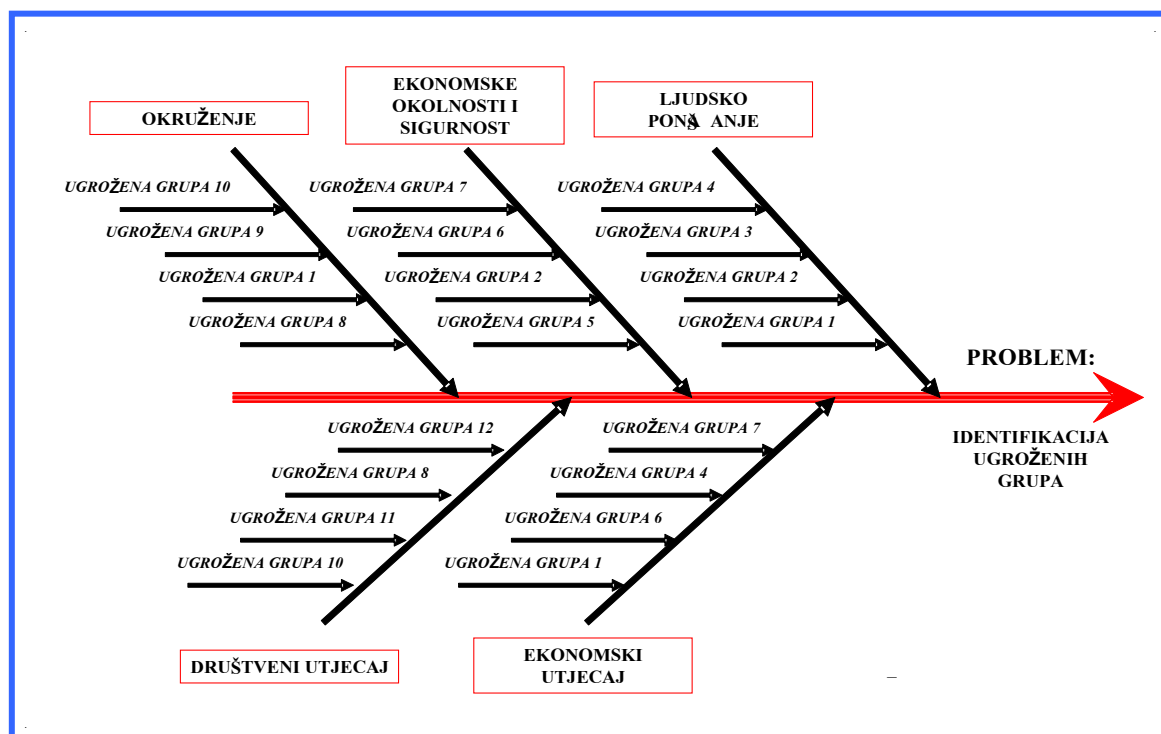
2. Ekonomski utjecaj:

2.1. Područja kojima mine blokiraju pristup

- 2.1.1. Neobrađeno zemljište.
- 2.1.2. Pašnjaci.
- 2.1.3. Obradivo zemljište: (1) zemljište sa navodnjavanjem; (2) zemljište bez navodnjavanja.
- 2.1.4. Ceste i putevi.
- 2.1.5. Stambeno područje: (1) obnova ratom razorenih kuća za stanovanje; (2) obnova drugih objekata; (3) izgradnja novih kuća za stanovanje; (4) izgradnja novih objekata.
- 2.1.6. Pristup vodi: (1) voda za piće; (2) voda za ostale namjene (za navodnjavanje, za stoku, za industrijsku namjenu).
- 2.1.7. Ostala infrastruktura.

2.2. Negativan utjecaj na potencijalne nosioce privrednog razvoja (turizam, sport, privredne subjekte).

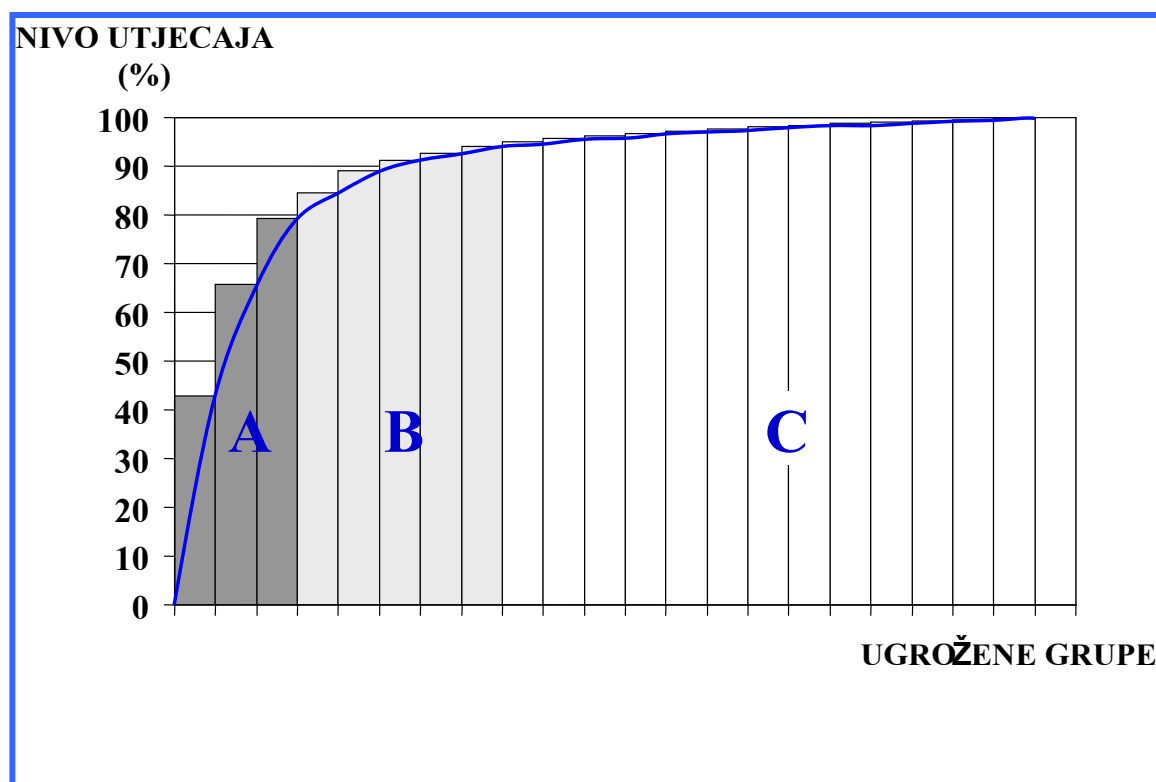
Prilog C: Dijagram uzroka i posljedica (Ishikava dijagram) za identifikaciju ugroženih grupa

Prilog D: Matrica za težinsku analizu

A/A	A ₁	A ₂	A ₃	A ₄	A ₅	A ₆	A ₇	A _n	Σ _{1-n}	%
A ₁										
A ₂										
A ₃										
A ₄										
A ₅										
A ₆										
A ₇										
A _n										
UKUPNO										

Prilog E: Pareto dijagram

Prilog F: Kriterijumi za određivanje skale vjerojatnoće postojanja minskog polja

1. Skoro sigurno postojanje minskih polja: područje je bilo između crta konfrontacije, zemljište se ne koristi, postoje zapisnici o minskim poljima i vidljivi tragovi moguće minske opasnosti
2. Vjerojatno postojanje minskih polja: područje je bilo između crta konfrontacije, zemljište se ne koristi, nema zapisa o postojanju minskih polja, postoje određeni tragovi i informacije koji upućuju na moguću minsku opasnost
3. Nije vjerojatno da postoji minsko polje: zemljište se ne koristi ili se djelomično koristi, nema zapisa o postojanju minskih polja niti znakova koje upućuju na minsku opasnost

Prilog G: ABC skala ugroženih grupa (prema Pareto dijagramu)

Područje A: oko 10-30 % grupa na koje otpada oko 60-80% svih utjecaja od mina
Područje B: oko 20-40% grupa koje otpada do oko 20-30 % svih utjecaja od mina
Područje C: oko 50-70 % grupa na koje otpada 5-10 % svih utjecaja od mina

Prilog H: Skala relativne veličine ugrožene grupe

1. Velika grupa: 10 % i više od ukupnog broja stanovnika u zajednici
2. Srednja grupa: od 5% do 10% od ukupnog broja stanovnika u zajednici
3. Mala grupa: manje od 5% od ukupnog broja stanovnika u zajednici

Prilog I: Matrica nivoa opasnosti

MATRICA NIVOА OPASNOSTI		DOSADAŠNJE POSLJEDICE MINSKIH NESREĆA/INCIDENATA			POTENCIJALNE POSLJEDICE MINSKIH NESREĆA	
		smrt	ranjavanje	bez žrtava	smrt	ranjavanje
VJEROJATNOĆA POSTOЈANJA MINSKOG POLJA U SUMNJIVOЈ POVRŠINI	skoro sigurno	VV	VV	V	VV	V
	vjerojatno				V	S
	nije vjerojatno				N	N

Prilog J: Matrica ugroženosti grupe

MATRICA UGROŽENOSTI GRUPE		UGROŽENE GRUPE (Pareto dijagram)		
		A	B	C
RELATIVNA VELIČINA UGROŽENE GRUPE	VELIKA	VV	S	N
	SREDNJA	V	S	N
	MALA	S	N	N

Prilog K: Matrica nivoa rizika

MATRICA NIVOА RIZIKА		NIVO OPASNOSTI			
		vrlo visok	visok	srednji	nizak
NIVO UGROŽENOSTI GRUPE	vrlo visok	1	2	3	3
	visok	2	3	3	4
	srednji	4	4	4	5
	nizak	5	5	6	6

Prilog L: Registar rizika za ugroženu zajednicu

REGISTAR RIZIKA U UGROŽENOJ ZAJEDNICI: (naziv zajednice, općina)
ORGANIZACIJA: (naziv organizacije)

BROJ RIZIKA	OPIS RIZIKA			NAJUGROŽENIA SKUPINA	MOGUĆA POSLJEDICA RIZIČNOG DOGADAJA		PODUZETE MJERE KONTROLE RIZIKA		NIVO RIZIKA			
	POTENCIJALNI RIZIČNI DOGADAJ	MJESTO POTENCIJALNOG DOGADAJA	MJESTO NAJUGROŽENIA SKUPINA		OPIS NAJGORE MOGUĆE POSLJEDICE	VJEROVATNOĆA DOGADAJA	VRSTA MJERE	ADEKVATNOST	NIVO UGROŽENOST I	NIVO OPASNOSTI	NIVO RIZIKA	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

DATUM IZRADE	DATUM REVIZIJE 1.	DATUM REVIZIJE 2.
IZRADIO	KONTROLIRAO	ODOBRIO

Prilog M: Obrazac plana upozoravanja na mine za zajednicu ugroženu minama i NUS-om

**PLAN UPOZORAVANJA NA MINE
ZA ZAJEDNICU UGROŽENOJ MINAMA**

NAZIV UGROŽENE ZAJEDNICE, OPĆINA	
-------------------------------------	--

DATUM IZRADE		ORGANIZACIJA	
-----------------	--	--------------	--

OPĆI PODACI O ZAJEDNICI			Površina zajednice u km ²	
Sadašnji broj stanovnika			Broj stanovnika prije rata	
Sadašnja struktura stanovništva				
Broj obitelji			Starosna struktura stanovništva u %	0-5
Broj zaposlenih				6-14
Spolna struktura u %	Muškarci			15-18
	Žene			19-30
Stručna sprema u %	NSS			31-42
	SSS			43-54
	VSS			55
Sažetak o društveno-ekonomskoj situaciji u zajednici				

MINSKA SITUACIJA U ZAJEDNICI			Sumnjiva površina u km ²	
Nivo utjecaja od mina			Broj sumnjivih lokacija	
Procjenjeni broj mina			Broj PP mina/broj PROM	
Incidenti/ nesreće	Broj incidenata		Posljedice	Smrtno stradali
	Broj žrtava			Povrijeđeni
Sažetak o minskoj situaciji u zajednici				

NAJVAŽNIJE UGROŽENE GRUPE				
UGROŽENA GRUPA 1.				
Veličina osnovne grupe			Nivo ugroženosti od mina	
Veličina podgrupe				
Incidenti/ nesreće	Broj incidenata		Posljedice	Smrtno stradali
	Broj žrtava			Povrijeđeni
Sažetak o karakteristikama ugrožene grupe				

OPIS NAJVAŽNIJИH RИZИKА KOJИ ЋE SE TRETIRATI				
Reg. broj	Potencijalni rizični događaj	Mjesto potencijalnog događaja	Najugroženija skupina	Nivo rizika

PLAN AKTIVNOSTI

KRAJNI CILJ:

1. specifičan cilj: .
 - 1.1. neposredan cilj:
2. specifičan cilj:

	ZADATAK	Vrsta aktivnosti	Razdoblje izvođenja	Investitor	Radni zadatak ID	Izvođač	Status
Javno informiranje							
Obuka							
Povezivanje sa zajednicom							

NAČIN INTEGRACIJE PROTUMINSKIH AKCIJA

OČEKIVANI EFEKTI OD REALIZACIJE PLANA

SUGLASNOST ZAJEDNICE

Prilozi:

DATUM IZRADE	DATUM REVIZIJE 1.	DATUM REVIZIJE 2.

IZRADIO	KONTROLIRAO	ODOBRIO

Centar za uklanjanje mina u BiH
SOP BHMAL-a

Centar za uklanjanje mina u BiH
SOP BHMAC-a
STRUČNI NADZOR NAD OBAVLJANJEM POSLOVA
UPOZORAVANJA NA MINE
DIO II

S A D R Ź A J

Naziv sadržaja	Strana
UVOD	2
OTVARANJE I PRAĆENJE ZADATKA UPOZORAVANJA NA MINE	2
NADLEŽNOST UNUTAR STRUKTURE INSPEKCIJSKIH ORGANA	2
ODGOVORNOSTI I OVLAŠTENJA	3
1. Stručni suradnik za kontrolu kvaliteta/inspektor za KK RU/RK BHMAC-a	
2. Šef odsjeka za osiguranje kvaliteta/inspektor za OK ureda/kancelarije Sarajevo i Banja Luka.	5
3. Šef odsjeka za upravljanje kvalitetom protuminskih akcija/glavni inspektor BHMAC-a	6
Prilog A: TOK IZRADE I REALIZACIJE PROJEKTA ZA UM	7
Prilog B: IZVEDBENI PLAN ZADATKA UPOZORAVANJA NA MINE	8
Prilog C: PREGLED POTREBNE OPREME ZA INSPEKCIJSKE ORGANE	9
Prilog D: TABELARNI PREGLED SADRŽAJA TAČKI ZA KONTROLU AKTIVNOSTI PROVOĐENJA ZADATA ZA UM PRI INSPEKCIJSKOJ POSJETI, I KLASIFIKATOR GREŠAKA ZA ZAPISNIK O PROVOĐENJU STRUČNOG NADZORA ZADATKA	10
Prilog E: ZAPISNIK O PROVOĐENJU STRUČNOG NADZORA ZADATKA UPOZORAVANJA NA MINE	13
Prilog F: IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ KONTROLI VIŠIH INSPEKCIJSKIH ORGANA BHMAC-a	15
Prilog G: ZAPISNIK O STRUČNOM NADZORU OBAVLJENOG ZADATKA UPOZORAVANJA NA MINE	16
Prilog H: RJEŠENJE O ZABRANI DALJNJIH AKTIVNOSTI UPOZORAVANJA NA MINE	18
Prilog I: RJEŠENJE O PONAVLJANJU AKTIVNOSTI UPOZORAVANJA NA MINE	19
Prilog J: ZAPISNIK o provedenim aktivnostima upozoravanja na mine sa izjavom organizacije o provedenim UM aktivnostima, službenim deklaracijama o aktivnostima UM i priložima	21
Prilog K: UVJERENJE O IZVRŠENOJ KONTROLI KVALITETA UPOZORAVANJA NA MINE	29

UVOD

Ovom procedurom se regulira u okviru Centra za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu BHMAC) stručni nadzor nad obavljanjem poslova upozoravanja na mine (u daljem tekstu UM) koji obavljaju inspeksijski organi.

Praćenje procesa stručnog nadzora obavljaju inspeksijski organi u strukturi BHMAC-a predstavljeni kao: stručni suradnik za kontrolu kvaliteta /inspektor za kontrolu kvaliteta RU/RK BHMAC-a (u daljnjem tekstu, inspektor za KK), šef odsjeka za osiguranje kvaliteta/inspektor ureda/kancelarije Sarajevo i Banja Luka (u daljnjem tekstu inspektor za OK ureda/kancelarije) i šef odsjeka za upravljanje kvalitetom protuminskih akcija/glavni inspektor BHMAC-a (u daljnjem tekstu glavni inspektor).

Stručnim nadzorom inspeksijskih organa BHMAC-a moraju biti obuhvaćene sve projektom BHMAC-a definisane aktivnosti UM u Bosni i Hercegovini, kao vanjska kontrola kvaliteta u ime države Bosne i Hercegovine.

Stručni nadzor nad obavljanjem poslova UM ima za cilj osiguranje Standardom BiH zahtijevanog kvaliteta provođenja aktivnosti UM, shodno projektu i izvedbenom planu, radi podizanja svijesti i promjene ponašanja ugroženog stanovništva dok se deminerskim metodama ne ukloni u potpunosti minska opasnost, odnosno trajnim obilježavanjem označi i spriječi svjesnim osobama ulazak u minski opasna područja.

OTVARANJE I PRAĆENJE ZADATAKA UPOZORAVANJA NA MINE

Projektni zadatak aktivnosti upozoravanja na mine se nakon izrade daje na realizaciju izvođaču (neposredno ili putem tendera). Zadatak može biti samostalan ili u okviru integralnog projekta PMA za ugroženu zajednicu.

Tok izrade i realizacije projekta upozoravanja na mine dat je na skici u prilogu A.

Izvođač (akreditirana organizacija za UM), koji je dobio zadatak za realizaciju, podnosi zahtjev za otvaranje zadatka za UM BHMAC-u -Odsjeku za upravljanje PMA. Po preuzimanju dokumentacije zadatka (projekat planiranih aktivnosti) izvođač sačinjava izvedbeni plan (dat u prilogu B), koji dostavlja na usaglašavanje i ovjeru inspektorima za KK RU/RK na čijoj se teritorijalnoj nadležnosti isti provodi, najkasnije 7 dana prije planiranog početka aktivnosti. U slučaju bilo kakvih izmjena plana (angažiranja resursa, rokova izvođenja, količina materijala i dr.), izvođač je dužan dostaviti izmjenu inspektorima za KK najkasnije 3 dana prije nastale promjene.

U izuzetnim slučajevima, kada iz opravdanih razloga može doći do izmjene ili dopune planirane aktivnosti za provođenje, izvođač je dužan dostaviti pismeni zahtjev za izmjenu BHMAC-u (OU PMA) koji će sa poslodavcem (ukoliko zadatak nije dat direktno od BHMAC-a), procijeniti opravdanost zahtjeva i isti riješiti.

NADLEŽNOSTI UNUTAR STRUKTURE INSPEKCIJSKIH ORGANA

Inspeksijski organi BHMAC-a preko glavnog inspektora odgovaraju za svoj rad direktoru BHMAC-a ili pomoćniku direktora za operacije, ako je direktor odsutan.

Inspeksijski organi moraju ispunjavati uvjete propisane za radna mjesta za obavljanje poslova stručnog nadzora, kako je navedeno u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Centra za uklanjanje mina u BiH i propisanim dopunskim uvjetima za inspeksijske organe koje propisuje direktor BHMAC-a (član 32. stav 4. Zakona o deminiranju u BiH).

Nakon ispunjavanja propisanih uvjeta Centar za uklanjanje mina BiH izdaje inspeksijskim organima ovlaštenja za obavljanje poslova stručnog nadzora.

ODGOVORNOSTI I OVLAŠTENJA:

1. Stručni suradnik za kontrolu kvaliteta/inspektor za KK RU/RK

- a) Analizira dostavljeni izvedbeni plan zadatka za UM (prilog B), kao i eventualne izmjene u odnosu na projekat planiranih aktivnosti. Plan po potrebi usaglašava sa UM organizacijom, usaglašen ovjerava i dostavlja kopiju UM organizaciji i Šefu odsjeka za OK ureda/kancelarije BHMAC-a.
- b) Sačinjava plan inspekcija koji ovjerava šef RU/RK BHMAC-a (u daljnjem tekstu ŠRU/ŠRK) i po istom vrši stručni nadzor provođenja, projektom i usaglašenim izvedbenim planom, planiranih aktivnosti zadatka za UM. Primjerak plan inspekcija dostavlja Šefu odsjeka za OK ureda/kancelarije BHMAC-a.
- c) Neophodna oprema za stručni nadzor zadatka za UM data je u prilogu C.
- d) Stručni nadzor se vrši kroz planirane inspekcije, shodno utvrđenom nivou stručnog nadzora koji usaglašava sa Šefom odsjeka za OK ureda/kancelarije BHMAC-a (objašnjeno u prilogu D, pod B.), a obaveznu posjetu obavlja na početku i kraju zadatka za UM.
- e) Prvog dana na zadatku, sa operativnim rukovodiocem organizacije, usaglašava i razjašnjava zahtjeve u pogledu kvantiteta i kvaliteta aktivnosti iz projekta i plana izvođenja zadatka. Pored navedenog, prvog dana provjerava opremu i ovlaštenja osoba angažiranog tima (ili timova), tačke iz sadržaja za kontrolu aktivnosti UM iz priloga D (u odnosu na započetu aktivnost-i), i fotokopiju police osiguranja za osoblje koje i kada vrši aktivnosti hitnog obilježavanja sa ovjerenim spiskom, shodno Zakonu o deminiranju u BiH i zahtjevu Standarda BiH.
- f) Za svaku posjetu provođenja planiranih aktivnosti UM sastavlja Zapisnik o provođenju stručnog nadzora zadatka za UM (u daljem tekstu Zapisnik). Kopiju Zapisnika predaje vođi tima za UM od koga traži da prijem istog potvrdi potpisom. Primjerak Zapisnika dat je u prilogu E.
- g) Suraduje sa vođom tima-ova i operativnim rukovodiocem organizacije (ujedno odgovoran i za OK) na provođenju aktivnosti zadatka za UM.
- h) Broj posjeta planira na osnovu nivoa stručnog nadzora i planiranih novih aktivnosti po datumima početka i sadržaja aktivnosti iz projekta i plana izvođenja zadatka, kao i eventualnim odobrenim izmjenama.
- i) **Obavezno posjetu planira na početku provođenja bitnih aktivnosti iz plana kao što su: prezentacije, sastanci, emisije u cilju utvrđivanja kvaliteta rada i davanja saglasnosti na nastavak rada uz eventualne potrebne ispravke.**
- j) Daje stručne savjete za otklanjanje utvrđenih grešaka samo vođi tima-ova za UM ili operativnom rukovodiocu organizacije (ako je prisutan na zadatku), bez prisustva članova tima.
- k) Utvrđene greške u toku posjete koje utječu na sigurnost i kvalitet rada uvodi u Zapisnik u kome evidentira šifru greške, akciju koju je odmah poduzeo vođa tima za UM ili operativni rukovodioc, odnosno da li su greške (pojedinačno) otklonjene u toku posjete ili ne.
- l) Ukoliko su utvrđene greške koje ne mogu biti otklonjene u toku inspekcije takve prirode da **bitno** utječu na sigurnost i kvalitet rada, odnosno predstavljaju kritične greške (pojedinačno navedene u prilogu D sa oznakom «*» u koloni šifra aktivnosti-greške), za iste daje razuman rok otklanjanja u dijelu Zabilješki o stručnom nadzoru (Zapisnika), i pri ponovnoj posjeti prati tok i završetak otklanjanja utvrđenih bitnih grešaka.
- m) Ukoliko pri ponovnoj posjeti (u datom roku) nisu otklonjene utvrđene bitne greške ili su evidentirane nove koje također **bitno** utječu na sigurnost i kvalitet rada, iste evidentira

ponovno u Zapisniku i donosi Rješenje o zabrani daljnjih radova (shodno članu 34. tačka 2. Zakona). Primjer Rješenja dat u prilogu H.

- n) Za ostale greške, koje nisu klasificirane kao bitne za sigurnost i kvalitet rada (zbog kojih se može nastaviti rad na realizaciji planiranih aktivnosti), daje razuman rok za otklanjanje i ukoliko se iste ponavljaju, odnosno organizacija ne prihvata da ih otkloni, također će donijeti Rješenje o zabrani daljnjih radova.
- o) Stručni nadzor vrši po tačkama sadržaja za kontrolu aktivnosti, koji su dati u tabelarnom pregledu u prilogu D, gdje nezadovoljavanje aktivnosti ujedno predstavlja i šifru greške.
- p) Kod aktivnosti podjele edukativnog materijala¹ (brošure, posteri, panoi, leci, audio-video materijal i dr.) provjerava da li uz isti ima pismeno odobrenje od BHMAC-a (odsjek za upravljanje PMA) na kvalitet i sadržaj materijala.
- q) Vršiti kontrolu kvalitete planirane aktivnosti hitnog obilježavanja (po potrebi sa izviđačem) u skladu sa projektnom dokumentacijom, po procjenjenoj potrebi traži izmjenu mjesta postavljanja nekog znaka hitnog obilježavanja i ovjerava skicu i Zapisnik o završetku radova hitnog obilježavanja. Po završetku aktivnosti hitnog obilježavanja organizacija upoznaje predstavnika vlasti (CZ) sa mjestima postavljenih znakova hitnog obilježavanja, što ovaj ovjerava potpisom na Zapisniku o završetku radova hitnog obilježavanja ((primjerak dat u prilogu g) Zapisnika o provedenom zadatku UM)).
- r) U toku stručnog nadzora vrši odgovarajuće kontrolne provjere, koje evidentira u zapisnike o provođenju stručnog nadzora i objedinjeno u zapisnik o stručnom nadzoru obavljenog zadatka UM. Kontrolne provjere radi u cilju utvrđivanja i osiguranja kvalitete aktivnosti kroz: kontrolu odobrenja za edukativni materijal i sadržaje radio i TV emisija, količinu utrošenog (podjeljenog, predatog ili ugrađenog) edukativnog materijala preko liste materijala, provedenih aktivnosti prema ciljanim grupama/korisnicima preko liste prisutnih, zapisnika sa sastanaka, količine i mjesta postavljanja minskih znakova hitnog obilježavanja uključujući i koordinate i dr.
- s) Donosi Rješenje o ponavljanju neke planirane aktivnosti zadatka UM, ukoliko kontrolnom provjerom utvrdi da ista nije provedena u pogledu sadržaja, angažiranih resursa ili obima ciljanih grupa/korisnika, što treba navesti, a kao prilog dati neophodne materijalne dokaze (dnevne izvještaje, listu podjeljenog materijala, liste prisutnih, zapisnika sa sastanaka, izjave, fotografije i dr.)
- t) Posljednjeg dana na zadatku aktivnosti UM provjerava da li je organizacija, obavila sve projektom i planom izvođenja predviđene aktivnosti, nakon čega sastavlja Zapisnik o stručnom nadzoru obavljenog UM zadatka koji daje na ovjeru ŠRU/ŠRK. Primjerak Zapisnika dat je u prilogu G
- u) Po završetku zadatka za UM i prijemu Zapisnika o provedenom zadatku upozoravanja na mine sa izjavom o UM, službenim deklaracijama o aktivnostima UM (organizacije i BHMAC-a) i priložima, analizira kvalitet izvođenja zadatka, provjerava kompletnost dokumentacije završnog izvještaja, dodaje vlastita dokumenta (Rješenje o zabrani daljnjih radova i ponavljanju, ukoliko je donošeno, postupanje po Odluci direktora BHMAC-a nakon podnijete žalbe po rješenju, Zapisnike o vlastitom stručnom nadzoru, i potpisuje dio službene deklaracije o provedenim UM aktivnostima. Tako kompletiranu dokumentaciju (završni izvještaj) dostavlja na daljnji postupak Šefu odsjeka za OK ureda/kancelarije. Ovaj zadatak treba završiti najdalje za 7 (sedam) dana po prijemu dokumentacije od izvođača. Zapisnik o provedenom zadatku UM sa priložima dat je u prilogu J.

¹Pod edukativnim materijalom se podrazumijeva slijedeće: sve vrste pisanog materijala (posteri, leci, brošure, plakati, priručnici, poruke, kape, majice, kačketi, sveske i sličan materijal sa UM porukama), svi audio i video zapisi sa porukama upozorenja na opasnost od mina (crtani filmovi, dokumentarni filmovi, džinglovi i slično). U SOP-u UM organizacije, odobravanje edukativnog materijala je postavljeno kao zahtjev.

- v) Po procjeni, ili zbog opravdane spriječenosti, za stručni nadzor dijela aktivnosti angažira višeg referenta za KK (u dalnjem tekstu VRKK), kome izdaje konkretna zaduženja za KK. VRKK o nađenom stanju ispunjava Zapisnik o provođenju stručnog nadzora (prilog E).
- w) Poduzima druge neophodne mjere za osiguranje Standardom BiH traženog kvaliteta aktivnosti UM, radi podizanja svijesti i promjene ponašanja ugroženog stanovništva.

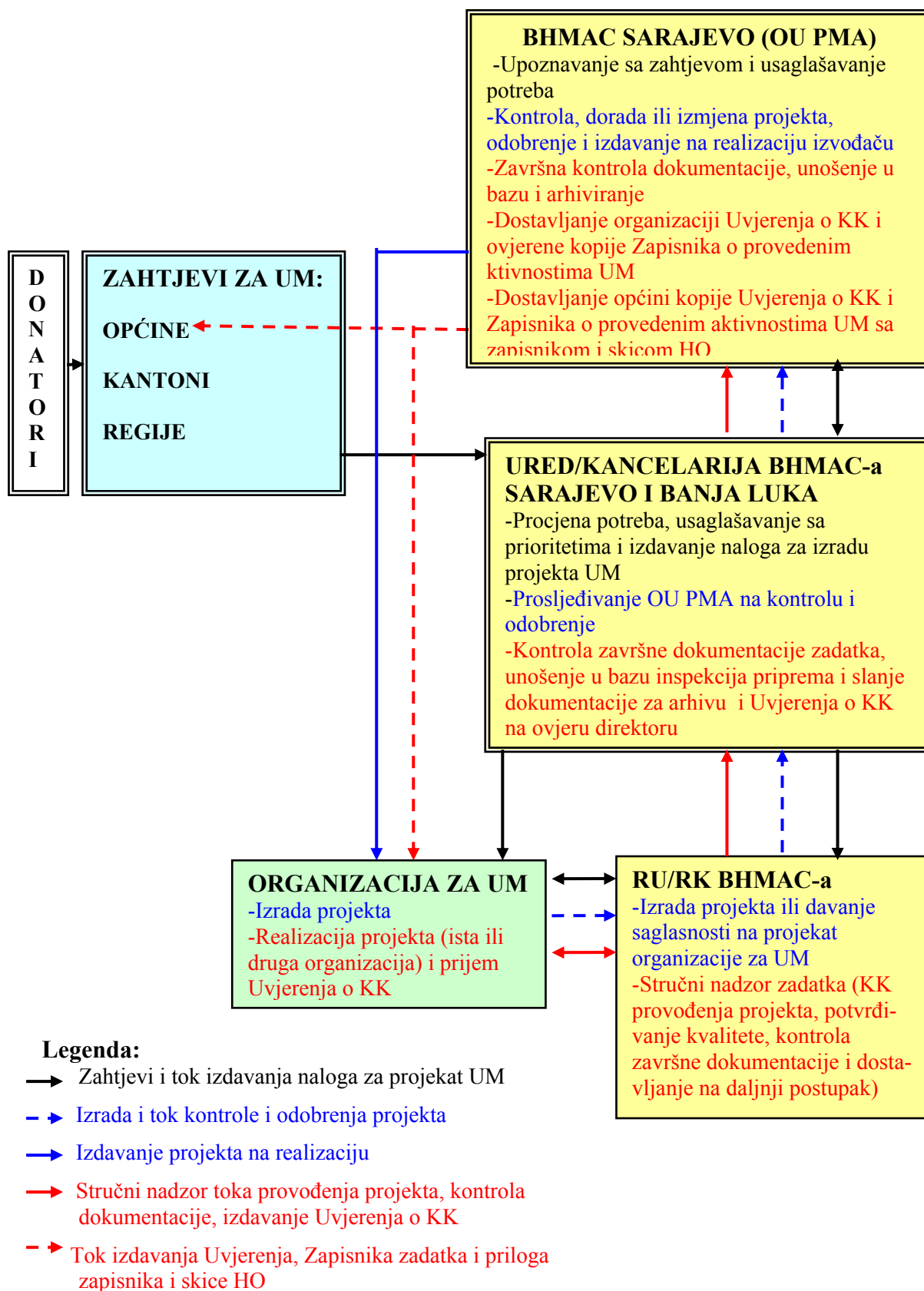
2. Šef odsjeka za osiguranje kvaliteta/inspektor za OK ureda/kancelarije BHMАC-a

- a) Analizira planove stručnog nadzora regionalnih ureda/kancelarija i izvještaje o obavljenom stručnom nadzoru.
- b) Sarađuje sa inspektorima za KK RU/RK u određivanju nivoa stručnog nadzora.
- c) Prati i kontrolira rad inspektora za KK i VRKK praćenjem Zapisnika o provođenju stručnog nadzora.
- d) Prati kvalitet i blagovremenost unošenja podatka iz Zapisnika o provođenju stručnog nadzora i drugih evidencija toka i završetka zadataka za UM u bazu podataka.
- e) Po procjeni, šalje inspektora za OK ili lično, vrši stručni nadzor zadatka posjetama provođenja aktivnosti UM o čemu sačinjava Izvještaj o izvršenoj kontroli viših inspeksijskih organa BHMАC-a (prilog F.). Izvještaj dostavlja šefu ureda/kancelarije na uvid i poduzimanje neophodnih mjera.
- f) Koordinira rad inspektora za KK RU/RK na ujednačavanju kriterija kvaliteta stručnog nadzora.
- g) Učestvuje u kontroli projekata i evaluaciji obavljenih zadataka za UM.
- h) Sa inspektorom za KK analizira argumente za donošenje Rješenja o zabrani daljnjih radova na zadatku UM i Rješenja o ponavljanju aktivnosti UM i daje saglasnost za donošenje rješenja.
- i) U slučaju opravdane odsutnosti nekog od inspektora za KK RU/RK, obavlja neophodne zadatke vezane za njegov rad, a na prijedlog VRKK, prati zadatak i uz saglasnost ŠRU/ŠRK, donosi i Rješenja o zabrani daljnjih radova na zadatku UM i Rješenja o ponavljanju aktivnosti UM.
- j) Iz RU/RK prima potpisom inspektora za KK ovjerenu dokumentaciju o provedenim aktivnostima UM. Sa osobljem za osiguranje kvaliteta radnih zadataka analizira kvalitet izvođenja zadatka, provjerava kompletnost dokumentacije završnog izvještaja i parafira Zapisnik o provedenom zadatku UM, koji daje na ovjeru šefu kancelarije/ureda BHMАC-a radi zavođenja i ovjere. Priprema *Uvjerenje* o kontroli kvaliteta zadatka UM i dostavlja direktoru BHMАC-a na ovjeru. Ovaj zadatak treba završiti najdalje za 7 (sedam) dana po prijemu dokumentacije od RU/RK. *Uvjerenje* o izvršenoj kontroli kvaliteta upozoravanja na mine dato je u prilogu K.
- k) Po ovjeri *Uvjerenja* o izvršenoj kontroli kvaliteta upozoravanja na mine od strane direktora BHMАC-a, primjerak istih dostavlja izvođaču i općinskom organu za CZ (korisniku) sa Zapisnikom o provedenom zadatku upozoravanja na mine i zapisnikom i skicom hitnog obilježavanja (ukoliko je isto projektom predviđeno i provedeno), a treći primjerak priključuje kompletnoj dokumentaciji završnog izvještaja radi unošenja u bazu podataka i arhiv BHMАC-a.
- l) Poduzima druge neophodne mjere za osiguranje Standardom BiH traženog kvaliteta aktivnosti UM, radi podizanja svijesti i promjene ponašanja ugroženog stanovništva.

3. Šef odsjeka za upravljanje kvalitetom protuminskih akcija/glavni inspektor BHMАC-a

- a) Planira rad odsjeka za upravljanje kvalitetom (OUK) protivminskih akcija (PMA): unutarnju kontrolu, akreditacije i stručnu regulativu, osiguranje kvaliteta i testiranja osoblja i opreme.
- b) Koordinira radom inspeksijskih organa BHMАC-a i osigurava da se stručni nadzor obavlja objektivno i nepristrano, u skladu sa Zakonom i Standardom BiH.
- c) Ostvaruje kontakte i saradnju sa Šefom odsjeka za upravljanje PMA i šefovima ureda/kancelarija po pitanju osiguranja kvaliteta UM.
- d) Sa Šefovima za OK ureda/kancelarija BHMАC-a koordinira nivo stručnog nadzora koji će na zadatku primjenjivati inspektori za KK (npr. ako je UM organizacija prethodno izvodila zadatke u drugom entitetu).
- e) Preko inspektora za OK iz baze podataka prati kvalitet stručnog nadzora od strane inspeksijskih organa na zadacima za UM u progresu, vrši analize i po procjeni planira vanredne posjete radi uvida i poduzimanja neophodnih mjera. O vanrednim posjetama sačinjava Izvještaj o izvršenoj kontroli viših inspeksijskih organa BHMАC-a (prilog F).
- f) Daje na rješavanje inspektoru za OK (OUK) postupak po žalbi na Rješenja o obustavljanju daljnjih radova na zadatku za UM i Rješenja o ponavljanju. U cilju donošenja Odluke direktora po žalbi UM organizacije, sagledava tok stručnog nadzora, i po potrebi se lično upoznaje sa stanjem radi procjene opravdanost donošenja Rješenja. Po potrebi traži mišljenja i prijedloge za rješenje od Šefa za OK ureda/kancelarija BHMАC-a i operativnog rukovodioca UM organizacije.
- g) Po provedenom postupku inspektora za OK BHMАC-a, po podnijetoj žalbi UM organizacije na Rješenje o zabrani daljnjih radova na zadatku za UM ili Rješenje o ponavljanju aktivnosti UM, predlaže direktoru donošenje Odluke po žalbi.
- h) Ukoliko se utvrde nepravilnosti u radu inspeksijskih organa, predlaže direktoru BHMАC-a poduzimanje mjera (preventivne, prekršajne, dodatna obuka i sl.), prema Zakonu i Standardu BiH.
- i) Sa Šefom odsjeka za upravljanje PMA planira i organizira potrebne sastanke, obuku i doobuku osoblja koje je uključeno u inspeksijske poslove zadataka za UM radi ujednačavanja kriterija i podizanja kvaliteta rada.
- m) Poduzima druge neophodne mjere za osiguranje Standardom BiH traženog kvaliteta aktivnosti UM, radi podizanja svijesti i promjene ponašanja ugroženog stanovništva.

TOK IZRADE I REALIZACIJE PROJEKTA ZA UM

ORGANIZACIJA ZA UPOZORAVANJE NA MINE

Broj:.....
Datum,.....20....godine

Za:

Predmet: IZVEDBENI PLAN ZADATKA UPOZORAVANJA NA MINE ID....., LOKACIJA-UGROŽENA ZAJEDNICA:.....

R. br.	NAZIV IZVOĐAČA I PODIZVOĐAČA	Aktivnost	Sadržaj aktivnosti	Angažovani resursi		Planirani rad (datum)		Ciljana grupa/korisnik i broj
				Ljudski	Materijalni	Početak	Završetak	
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)		(f)		(g)

PLANIRANI RAD: Planirani početak i završetak rada: od.....do 20...godine. Ukupno radnih dana:.....

Objašnjenje za popunjavanje: Kolone obrasca popuniti prema zahtjevu i to: (b) sa unošenjem izvođača i podizvođača (ako je angažiran); (c) i (d) aktivnosti upozoravanja na mine sa detaljnim opisom sadržaja aktivnosti (obuhvatajući projektom planirane aktivnosti) i navođenjem: vrste, količine i formata edukativnog materijala, broja sastanaka, emisija, prezentacija, znakova HO i dr; (e) angažiranim resursima (ljudski i materijalni); (f) konkretni datumima početka i planirani završetka, i u (g) navesti ciljanu grupu-e (ili korisnike) sa kojom-ima je planirana aktivnost i broj.

Napomena:

1. U „PLANIRANI RAD” (ispod tabele) navesti planirani prvi i posljednji dan rada na zadatku, a u ukupno, navesi zbir planiranih radnih dana od početka do završetka rada na zadatku.
2. Za tender investitora (ITF ili drugi donator) u kolonu (f) se može navesti okvirni broj dana kao „D+X” (uključujući i „PLANIRANI RAD”), dok se za RU BHMАC-a dostavljaju tačni datumi početka i planirani završetka (minimalno 7 dana prije početka rada).
3. Primjer plana dat je kao pojedinačni zadatak za UM, a ukoliko se isti planira i provodi u sklopu integralnog projekta PMA za ugroženu zajednicu, tada se kao takav u isti ugrađuje.

(odgovorna osoba organizacije)

PREGLED POTREBNE OPREME ZA INSPEKCIJSKE ORGANE

RB	N A Z I V	Kom	Primjedba
1.	Vozilo terensko	1	
2.	Fotoaparati ili digitalna kamera sa memorijom	1	
3.	Mobilni telefon	1	
4.	Busola i GPS		Ručni GPS
5.	Standard za UM u BiH i SOP BHMAC-a	1	
6.	Dokumentacija zadatka	1	Neophodna dokumentacija radi inspekcije konkretnog zadatka (projekat i plan izvođenja).
7.	Torbica za dokumentaciju	1	

A) TABELARNI PREGLED SADRŽAJA TAČKI ZA KONTROLU AKTIVNOSTI PROVOĐENJA ZADATA ZA UM PRI INSPEKCIJSKOJ POSJETI I KLASIFIKATOR GREŠAKA ZA ZAPISNIK O PROVOĐENJU STRUČNOG NADZORA UM ZADATKA

Stručni nadzor provođenja zadatka upozoravanja na mine treba vštiti planski kroz inspeksijske posjete i sadržaj tački za kontrolu aktivnosti, radi utvrđivanja kvaliteta i poduzimanja mjera za OK. Kontrolu planiranih aktivnosti obavezno vršiti na početku i kraju zadatka, a u toku provođenja prema utvrđenom nivou stručnog nadzora (navedeno pod B) u nastavku. Osnovni pregled sadržaja tački za kontrolu aktivnosti UM koje treba obuhvatiti inspeksijskom posjetom bio bi slijedeći:

ŠIFRA AKTIVNOSTI I GREŠKE	SADRŽAJ TAČKI ZA KONTROLU AKTIVNOSTI UM	Primjedba
1) *	<i>Da li projektovane aktivnosti obavljaju lica sa akreditacijama i važećim ovlaštenjem za UM</i>	ZDR
2)	<i>Da li je operativni rukovodilac ujedno vođa jednog tima u slučaju angažovanja tri ili više UM timova (do dva tima isti može biti vođa jednog tima)</i>	
3)	<i>Da li tim za UM ima od 2-6 instruktora</i>	rok
4) *	<i>Da li je edukativni materijal-brošure, letci, posteri, panoi, poruke, odobren od odsjeka za upravljanje protivminskim akcijama (OUPMA)</i>	ZDR
5) *	<i>Da li se u zajednici dijeli propagandni materijal sa UM porukama (kape, majice, rukavice, prsluci, idr.) shodno planiranom po sadržaju i količini</i>	rok/ ZDR
6) *	<i>Da li je broj planiranih i odobrenih emisija na TV i radiju proveden</i>	rok/ ZDR
7) *	<i>Da li je organizacija putem TV i radija prenosila planirane i odobrene kratke džinglove sa UM porukama</i>	rok/ ZDR
8) *	<i>Da li vođa tima vodi dnevne izvještaje o provedenim dnevnim UM aktivnostima</i>	ZDR
9) *	<i>Da li se koriste odobreni UM video spotovi</i>	ZDR
10) *	<i>Da li se odobreni UM video spotovi provode u planiranom obimu</i>	rok/ ZDR
11) *	<i>Da li je sadržaj UM poruka, koje se emituju na radiju i ili TV, odobren od BHMAC-a</i>	ZDR
12)	<i>Da li su predstavnici medija prije emitovanja emisija otvorenog tipa upoznati o cilju i očekivanim efektima istih</i>	
13) *	<i>Da li su postavljani panoi sa UM porukama u zajednici minimalnog formata B1</i>	rok/PR
14) *	<i>Da li su mjesta postavljanja panoa definisana u saradnji sa predstavnikom lokalne vlasti i postavljena na udarnim mjestima (raskrsnice, ulaz u zajednicu itd)</i>	rok/ ZDR
15) *	<i>Da li je vrijeme emitovanja informacija putem masovnih medija prilagođeno</i>	rok/PR

	<i>ugroženim grupama (vrijeme kada ugrožena grupa sluša radio, gleda TV i dr.)</i>	
16) *	<i>Ukoliko se u edukativnom materijalu koriste imena, fotografije ili direktno učešće žrtava od mina, da li organizacija posjeduje pismenu saglasnost iste</i>	rok/ ZDR
17)	<i>Da li se za multi-medijalne prezentacije koristi planirana (navedena u izvedbenom planu) oprema za UM</i>	
18) *	<i>Da li se multi-medijalne prezentacije prenose po odobrenom sadržaju UM poruke (o minskoj opasnosti i uputstva o ponašanju u minskom okruženju)</i>	rok/ ZDR
19)	<i>Da li je broj učesnika na multi-medijalnoj prezentaciji optimalan (u odnosu na broj prisutnih, veličini prostora, čujnosti, interakciji i dr.)</i>	
20)	<i>Da li je vrijeme trajanja multi-medijalne prezentacije/izlaganja dovoljno i pravilno iskorišteno</i>	
21)	<i>Da li je stepen znanja i iskustva UM instruktora/operativnog rukovodioca u vještini prezentiranja zadovoljavajući</i>	
22)	<i>Da li je UM instruktor/operativni rukovodilac sposoban da odgovori na različita pitanja koja mu postavljaju slušaoci</i>	
23)	<i>Ukoliko je predviđen rad sa djecom u školi, da li organizacija posjeduje odobrenje-pismenu saglasnost direktora</i>	
24) *	<i>Da li su korištene planirane UM kratke „Blic“ prezentacije (od vrata do vrata)</i>	rok/ ZDR
25)	<i>Da li su „Blic“ prezentacije koje se koriste za različite ugrožene grupe prilagođene istim.</i>	
26) *	<i>Da li organizacija ima podatke o osobama koje su edukovali kroz blic prezentacije i njihove potpise</i>	rok/PR
27) *	<i>Da li su predstavnici zajednice prošli informativni trening/obuku (vjerske vođe, predstavnici različitih udruženja) u planiranom broju i time osposobljeni za samostalno provođenje planiranih UM aktivnosti.</i>	rok/PR
28) *	<i>Da li su tematske cjeline za informativni trening odobreni od BHMACE-a²</i>	ZDR
29) *	<i>Da li su održani planirani UM sastanci u lokalnoj zajednici sa predstavnicima ugroženih grupa i lokalnim vlastima sa ciljem unapređenja saradnje i koordinacije</i>	rok/ ZDR
30) *	<i>Da li je organizacija sačinila zapisnik o sastanku u lokalnoj zajednici sa potpisima prisutnih osoba</i>	rok/ ZDR
31) *	<i>Da li su održani sastanci u planiranom broju na lokalnom nivou radi razmjene informacija i redovnog informisanja stanovništva o napretku zadataka deminiranja</i>	rok/ ZDR
32) *	<i>Da li je organizacija izvršila planiranu ponovnu procjenu otpornosti i ugroženosti zajednice nakon provedenih UM aktivnosti</i>	rok

² Ukoliko akreditovana UM organizacija sprovodi aktivnost osposobljavanja tj. obuke lokalnih kapaciteta u zajednici za daljnje provođenje UM aktivnosti, ista mora posjedovati od BHMACE-a odobren plan i program obuke.

33) *	<i>Da li je sadržaj anketnih listova odobren</i>	ZDR
34) *	<i>Da li je provedeno planirano anketiranje/intervju u cilju procjene efekata UM aktivnosti i definisanja potreba za buduće UM aktivnosti</i>	rok
35) *	<i>Da li UM organizacija provodi aktivnosti koje dovode u direktnu opasnost osoblje organizacije ili druge osobe</i>	ZDR
36) *	<i>Da li je organizacija izvršila predhodnu pripremu sa osobljem za prezentaciju ili drugu UM aktivnost</i>	rok/ ZDR
37)	<i>Da li osoblje uključeno u aktivnosti hitnog obilježavanja ima životno osiguranje</i>	ZDR
38)	<i>Da li su znakovi hitnog obilježavanja postavljeni prema zahtjevima datim u projektnoj dokumentaciji, na datu granicu sigurne i sumnjive površine i u procjenjenom broju znakova HO</i>	rok/PR
39)	<i>Da li su znakovi hitnog obilježavanja postavljeni tako da se mogu uočiti sa udaljenosti od minimalno 50 metara iz smjera prilaska sumljivoj površini</i>	rok/PR
40)	<i>Da li je osoba odgovorna za OK organizacije (operativni rukovodilac) provodila internu kontrolu kvaliteta jednom u tri dana trajanja aktivnosti projekta, u slučaju kada ne vrši funkciju vođe tima, i istu evidentirala u dnevni izvještaj</i>	rok/PR
41)	<i>Da li osoba odgovorna za OK (operativni rukovodilac) provodi kontrolu kvaliteta i poduzima mjere za poboljšanje kvalitete u slučaju kada je vođa UM tima ili kada je u funkciji OK (operativnog rukovodioca)</i>	rok/PR

LEGENDA ZA KOLONU PRIMJEDBA:

rok =rok koji inspektor za KK daje za otklanjanje utvrđene greške kontrolisane tačke aktivnosti UM i koji navodi u zabilješke Zapisnika

ZDR = zabrana daljnjih radova na zadatku donošenjem rješenja inspektora za KK (odmah ili ako se u datom roku ne otklone utvrđene greške)

PR=ponavljanje radova donošenjem rješenja inspektora za KK, kada se kontrolnim provjerama utvrdi da neka aktivnost nije provedena u pogledu sadržaja, angažiranih resursa ili obima ciljanih grupa/korisnika

B) NIVO STRUČNOG NADZORA

Predstavlja nivo povjerenja koji se odnosi na sposobnost i efikasnost rada UM organizacije, te isti treba odrediti kod organizacije koje prvi put počinju sa radom (po dobijanju akreditacije) ili utvrditi na osnovu dosadašnje efikasnosti rada na provođenju zadataka UM. Nivo stručnog nadzora odražava sposobnost i efikasnost UM organizacije prema slijedećem:

1. „**Pojačani**” nivo stručnog nadzora, 2. „**Normalni**” nivo stručnog nadzora i 3. „**Smanjeni**” nivo stručnog nadzora.
1. „**Pojačani**“ nivo stručnog nadzora, primjenjivati sa kontrolom sadržaja 75% do 100% planiranih aktivnosti kod organizacija koje prvi put počinju provoditi zadatke za UM, dok ne dokažu siguran, kvalitetan i pouzdan rad, i kad su potrebne veće i češće ispravke na zahtjev inspekcijских organa.

2. „**Normalni**“ nivo stručnog nadzora, primjenjivati sa kontrolom sadržaja 50% do 75% planiranih aktivnosti kod organizacija koje su u dosadašnjem radu dokazale siguran, kvalitetan i efikasan rad uz potrebne manje ispravke na zahtjev inspeksijskih organa.
3. „**Smanjeni**“ nivo stručnog nadzora, primjenjivati sa kontrolom sadržaja 25% do 50% planiranih aktivnosti kod organizacija koje su u dosadašnjem radu dokazale siguran, kvalitetan i efikasan rad uz potrebne minimalne zahtjeve za ispravke na zahtjev inspeksijskih organa.

Z A P I S N I K
O PROVOĐENJU STRUČNOG NADZORA ZADATKA UPOZORAVANJA NA MINE

Regionalni ured BHMAC-a		Datum			
Ime i prezime inspeksijskog organa		Vrijeme inspekcije			
Lokacija-ugrožena zajednica, općina		MAC ID broj zadatka			
Ime organizacije za UM		Ime voditelja tima za UM			
Zapažene greške u provođenju projektovanih-planiranih aktivnosti u odnosu na sadržaj tački za kontrolu			Šifra greške	Da li su greške odmah ispravljene?	
				DA	NE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
PODACI O ANGAŽIRANIM RESURSIMA I NAPREDOVANJU OD PRETHODNE INSPEKCIJE					
Datum	Instruktori za UM	Drugi angažirani ljudski resursi (koliko i čiji)	Sadržaj aktivnosti koja je završena i koja se provodi	Ciljana grupa/korisnika i broj	Vrsta i količina utrošenog materijala
Zabilješka inspeksijskog organa o obavljenom stručnom nadzoru sa priložima i rezultat vršene kontrole kvaliteta sa kontrolnim provjerama ako su provedene					
_____		_____		_____	
(potpis vođe tima)		(potpis inspektora za KK ili VRKK)		(potpis ŠRU/ŠRK)	

Objašnjenje za popunjavanje

Zapisnik o provođenju stručnog nadzora zadatka UM popunjava inspektor za KK prilikom svake inspeksijske posjete i VRKK kada vrši stručni nadzor po uputama inspektora. Ukoliko na terenu nema tima-ova ili su loši vremenski uvjeti u kojima aktivnosti ne izvode, zapisnik se popunjava samo sa tom napomenom u zabilješkama. Popunjavanje zapisnika vršiti prema zahtjevu rubrika, sa slijedećim napomenama:

- Upisati MAC ID broj zadatka za UM.
- U zapisniku je moguće evidentirati pet zapaženih grešaka, a ukoliko ih ima više koristiti slijedeći zapisnik.
- U dijelu “Podaci o angažiranim resursima i napredovanju od prethodne inspekcije” uvesti podatke prethodne inspekcije uključujući i taj dan. Podatke uvesti po sadržaju aktivnosti UM, angažiranim resursima, ciljanim grupama/korisnicima i vrsti i količini utrošenog materijala iz evidencije dnevnih izvještaja vođe-a tima-ova.
- U zabilješke treba evidentirati:

-Utvrđena odstupanja zahtijevanog načina rada u realizaciji projektom planiranih aktivnosti i aktivnosti koje se porovode (propisanih SOP-om, Standardom za UM, Projektom i planom izvođenja), koja nisu otklonjena u toku inspekcije i za koja je dat razuman rok za otklanjanje, odnosno to svakako treba biti period do naredne inspekcije radi utvrđivanja kvaliteta otklanjanja odstupanja, ukoliko to nije i krajnji rok. Ukoliko se nepravilnosti (bitne greške) nekvalitetno otklanjaju pri posjeti između razumnog roka ili nisu riješene u roku, inspeksijski organ će to evidentirati i odmah ili najdalje u roku do tri dana (shodno članu 34. Zakona o deminiranju u BiH), izdati Rješenje o zabrani daljnjih radova na zadatku. Po žalbi organizacije za UM, direktor BHMАC-a će u roku od tri dana donijeti odluku.

-Rezultat vršene kontrolne provjere kroz: kontrolu odobrenja za edukativni materijal i sadržaje radio i TV emisija, količinu utrošenog (podjeljenog, predatog ili ugrađenog) edukativnog materijala preko liste materijala, provedenih aktivnosti prema ciljanim grupama/korisnicima preko liste prisutnih, zapisnika sa sastanaka, količine i mjesta postavljanja minskih znakova hitnog obilježavanja uključujući i koordinate i dr.

Ukoliko je utvrđena greška u neprovođenju neke planirane aktivnosti u pogledu sadržaja, angažiranih resursa ili obima ciljanih grupa/korisnika, projektovana-planirana aktivnost neće proći inspeksijski pregled, što treba navesti, a kao prilog dati neophodne materijalne dokaze (dnevne izvještaj, liste podjeljenog materijala, liste prisutnih, zapisnika sa sastanka, izjave, fotografije i dr.)

-Pri prvoj posjeti prilikom uvođenja organizacije u zadatak inspektor za KK evidentira započete planske projektne aktivnosti prema rokovima, angažiranim resursima i ciljanim grupama/korisnicima. Pored navedenog evidentira usaglašavanje o izvještavanju o svim promjenama u planu provođenja aktivnosti čim iste nastanu, kao i o greškama u toku provođenja plana zbog kojih bi se vršilo ponavljanje određenih aktivnosti ukoliko iste ne bi bile kvalitetno i u planiranom obimu provedene.

-Vodi tima (ili operativnom rukovodiocu ukoliko je prisutan) predaje kopiju zapisnika nakon zahtijevane ovjere potpisom. Ukoliko ne želi potpisati, onda to treba navesti.

Original i drugi primjerak kopije zapisnika uzima za ovjeru ŠRU/ŠRK i praćenje toka stručnog nadzora i kvaliteta napretka zadatka. Nakon ovjere ŠRU/ŠRK kopiju zapisnika dostavlja Šefu odsjeka za OK ureda/kancelarije, a original zapisnik priključuje Zapisniku o stručnom nadzoru obavljenog zadatka za UM, koji prilaže Zapisniku o provedenim aktivnostima minskog upozoravanja.

-Ukoliko se u prostor zabilješki ne može upisati sve što je potrebno, tada dodati dopunski list i isti priložiti zapisniku.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ KONTROLI VIŠIH INSPEKCIJSKIH ORGANA BHMAC-a			
Organizaciona jedinica inspeksijskog organa BHMAC-a		Datum	
Ime i prezime inspeksijskog organa		Vrijeme inspekcije	
Lokacija-ugrožena zajednica, općina i ID broj zadatka		Vrsta UM aktivnosti koja se provodi na lokaciji	
Kontrolisan RU/RK BHMAC-a i/ili organizacija za UM		Cilj ili osnov kontrolne	
KONTROLISANA PITANJA:			
NAĐENO STANJE:			
PRIJEDLOG MJERA:			
			KONTROLISAO: _____ (potpis)

Objašnjenje za popunjavanje

Izvještaj popunjavaju viši inspeksijski organi (osim inspektora za KK) prema zahtjevu rubrika nakon izvršenih kontrola (projekata za UM, rada nižih inspeksijskih organa, kvaliteta rada operativnih rukovodioca organizacija za UM, rada privremeno akreditiranih organizacija u II fazi akreditacije i dr.), i isti dostavljaju šefu organizacijske jedinice na daljnji postupak.

Z A P I S N I K O STRUČNOM NADZORU OBAVLJENOG ZADATKA UM (član 33. stav 2. Zakona)			
Broj i datum		Ime UM organizacije	
Regionalni ured BHMAC-a		ID broj zadatka	
Ime i prezime inspektora KK		Lokacija-ugrožena zajednica, općina	
PODACI O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA I KONTROLNIM PROVJERAMA			
PODACI O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA ZADATKA PO SADRŽAJU		PODACI KONTROLNIH PROVJERA	
<i>Zabilješke o zapaženim greškama po zapisnicima o stručnom nadzoru zadatka i rezultatima kontrole kvaliteta i kontrolnih provjera provedenih aktivnosti, prihvatanje i otklanjanje grešaka, te njihov utjecaj na kvalitet rada</i>			
		Ovjerava:	
_____ (inspektor za KK)		_____ (potpis ŠRU/ŠRK)	
Prilog: Zapisnici stručnog nadzora zadatka			

Objašnjenje za popunjavanje

Zapisnik o stručnom nadzoru obavljenog zadatka za UM popunjava inspektor za KK odmah po završetku zadatka. Isti se popunjava prema zahtjevu rubrika i slijedećem:

-U podatke o provedenim aktivnostima navesti aktivnosti sa sadržajem koje su prema projektu i planu provedene.

-U podatke o kontrolnim provjerama navesti kontrolne provjere provedenih aktivnosti, broj i procenat kontrolisanih osoba ciljanih grupa/korisnika ili materijala (podjeljenog, predatog ili ugrađenog), idr.

-U zabilješke treba evidentirati:

-Objedinjena odstupanja upravljanja i operativnih postupaka UM organizacije prije i za vrijeme procesa upozoravanja na mine u odnosu na zahtijevani način rada na zadatku (propisanih SOP-om, Standardom BiH) i način na koji su rješavana (odmah u toku inspekcije, u razumnom roku, produženja, donošenja rješenja o ponavljanju ili zabrani daljnjih radova, postupanja nakon žalbe po odluci direktora BHMAC-a, i dr.);

-Ukupni pozitivni rezultat vršenih kontrolnih provjera i kako se do istog došlo; da li je bilo bitnih grešaka i kako su ispravljene, kako se došlo do pozitivnog rezultata ponovnom provjerom, odnosno kvaliteta rada planiranih i provedenih aktivnosti zadatka.

Prvi primjerak zapisnika, uz koji su priključeni pojedinačni zapisnici o provođenju stručnog nadzora (inspekcija), inspektor za KK nakon ovjere i potpisa ŠRU/ŠRK, priključuje Zapisniku o provedenim aktivnostima upozoravanja na mine, i sa kompletnom dokumentacijom zadatka (završnim izvještajem) dostavlja na daljnji postupak Šefu odsjeka za OK ureda/kancelarije.

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Broj.....

Dana.....200_.godine

Na osnovi člana 193. tačka 1. Zakona o upravnom postupku (Službeni glasnik BiH, broj 29/02) te člana 34. stav 2. Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj 5/02), inspektor za kontrolu kvaliteta RU/RK BHMAC-a, donosi

RJEŠENJE

o zabrani daljih aktivnosti organizaciji za upozoravanje na mine na zadatku ID broj, na lokaciji-ugroženoj zajednici.....

O b r a z l o ž e n j e

Organizacija za upozoravanjem na mine.....,

(navesti puni naziv organizacije sa sjedištem)

koja izvodi UM aktivnosti ID broj....., na lokaciji- ugroženoj zajednici, ne provodi u potpunosti vlastite standardne operativne procedure UM (SOP-a), što je suprotno zahtjevima Standarda za upozoravanje na mine BiH i ugovoru o izvođenju aktivnosti za upozoravanja na mine. Prilikom stručnog nadzora dana 200_.godine, evidentirane su greške u radu koje su uvedene u Zapisnik o provođenju stručnog nadzora broj_____, čija je kopija data vođi tima (ili operativnom rukovodiocu), na uvid i realizaciju. U zapisniku je zahtijevano poštovanje propisanih procedura rada i pošto se greške nisu mogle odmah otkloniti, dat je rok za ispravku. Ponovnom posjetom dana200_.godine, i u sastavljenom Zapisniku broj_____, utvrđeno je da greška-e nije-su otklonjena-e, a i dalje se ista-e ponavlja-ju. Navedene greške koje organizacija za upozoravanje na mine nije prihvatila i otklonila, predstavljaju greške kojima se ne postiže traženi kvalitet rada.

Na osnovi sveg naprijed iznijetog riješeno je kao o dispozitivu ovog rješenja.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba direktoru Centra za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine u roku od tri dana. Žalba se predaje neposredno ili poštom preporučeno.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Prilog: fotokopije Zapisnika o provođenju stručnog nadzora

INSPEKTOR ZA KK RU/RK.....

.....

ŠEF UREDA/KANCELARIJE

.....

Dostavljeno:

-naslovu

-šefu odsjeka za OK ureda/kancelarije

-šefu OUK

-a/a

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Broj.....

Dana.....200_.godine

Na osnovi člana 193. tačka 1. Zakona o upravnom postupku (Službeni glasnik BiH, broj 29/02), člana 9. pod g) Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj 5/02), te tačke 3. Poglavlje IV Standarda za UM u BiH, inspektor za kontrolu kvaliteta RU/RK BHMAC-a, donosi

R J E Š E N J E

Organizaciji za upozoravanje na mine o ponavljanju aktivnosti koja nije prošla inspeksijski pregled na zadatku upozoravanja na mine ID broj....., na lokaciji-ugroženoj zajednici, općina.....

Ponavljanje aktivnosti će se izvršiti
(istom planiranom aktivnosti datom u projektu plana).

Organizacija za upozoravanje na mine je dužna o početku ponavljanja obavijestiti BHMAC pismeno minimalno dan prije početka ponavljanja aktivnosti.

O b r a z l o ž e n j e

Organizacija za upozoravanje na mine
(navesti puni naziv organizacije sa sjedištem)

koja izvodi aktivnosti upozoravanja na mine po zadatku ID broj....., na lokaciji-ugroženoj zajednici, općina....., nije kvalitetno i u planiranom obimu obavljala planirane aktivnosti upozoravanja na mine, što je suprotno zahtjevima Standarda za UM u BiH i ugovoru o izvođenju zadatka.

Prilikom inspeksijskog nadzora i kontrolne provjere provođenja aktivnosti UM utvrđene su i evidentirane greške u radu (neka od UM aktivnosti nije provedena u pogledu sadržaja, angažiranih resursa ili obima ciljanih grupa/korisnika, nedostaju potpisi kao dokaz učešća na pojedinim UM aktivnostima, potpisi korisnika materijala, fotografije, ukoliko sadržaj, kvalitet edukativnog materijala ili plana i programa treninga, emisija i dr., koje zahtjevaju odobrenje od BHMAC-a nije u skladu sa odobrenim) koje su uvedene u Zapisnik o provođenju stručnog nadzora broj....., čija je kopija data vodi tima (ili operativnom rukovodiocu organizacije). Pošto se greške nisu mogle odmah otkloniti, dat je rok za ispravku. Ponovnom posjetom dana200_.godine, i u sastavljenom Zapisniku broj....., utvrđeno je da greška-e nije-su otklonjena-e, a i dalje se ista-e ponavlja-ju. Navedene greške koje organizacija za upozoravanje na mine nije prihvatila i otklonila, predstavljaju greške kojima se ne postiže traženi kvalitet rada.

Na osnovi svega naprijed iznijetog riješeno je kao o dispozitivu ovog rješenja.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba direktoru Centra za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine u roku od tri dana. Žalba se predaje neposredno ili poštom preporučeno.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Prilog: -fotokopija Zapisnika o stručnom nadzoru
-Fotografije ili drugi dokazi

INSPEKTOR ZA KK RU/RK.....
.....

ŠEF UREDA/KANCELARIJE
.....

Dostavljeno:

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BIH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Na osnovi člana 35. Zakona o deminiranju u BiH (SG BiH, broj 5/02), Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini i izvođač radova sastavljaju,

Z A P I S N I K

o provedenim aktivnostima upozoravanja na mine, čiji sastavni dio čine:

- I- Izjava o aktivnostima upozoravanja na mine**
- II- Službene deklaracije o provedim aktivnostima upozoravanja na mine**
- III- Prilozi**

I - IZJAVA ORGANIZACIJE ZA UM O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA UM	
1. Organizacija za UM	
2. Izjavu sastavio:	
3. ID broj zadatka	
4. Lokacija-ugrožena zajednica, općina	
5. Karta (naziv-broj plana ili karte, razmjer i godina izdanja)	
6. Datum početka i završetka aktivnosti	
7. Realizovane aktivnosti UM po sadržaju	
8. Internu kontrolu kvaliteta obavio	
9. Monitoring vršen i od koga	☐ Da ☐ Ne

II- SLUŽBENE DEKLARACIJE O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA UM	
ORGANIZACIJA ZA UM	CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH
<p>Izjavljujem da su planirane aktivnosti upozoravanja na mine provedene u potpunosti po sadržaju, angažiranim resursima i ciljanim grupama/korisnicima, kako su opisane ovim dokumentom (završnim izvještajem).</p> <p>Izjavljujem da je zadatak u cjelini kvalitetno proveden prema postavljenim zahtjevima i u skladu sa Standardom za upozoravanje na mine u BiH.</p>	<p>Ja, inspektor za KK RU/RK BHMАC-a, na osnovi vlastitih saznanja, potvrđujem u ime BHMАC-a, da je zadatak za UM proveden cjelovito i kvalitetno u skladu sa projektom i zahtjevima Standarda za upozoravanje na mine u BiH.</p> <p style="text-align: center;">..... (potpis inspektora za KK)</p>
10. Ime i položaj odgovorne osobe UM organizacije	11. Ime šefa ureda/kancelarije BHMАC-a
12. Potpis i pečat	13. Potpis i pečat
14. Broj izjave..... Datum:.....	15. Broj zapisnika:..... Datum:.....

III- PRILOZI:

A) Prilozi organizacije za UM:

- a)-Izvedbeni plan zadatka i izmjene plana.
- b)-Spisak osoba tima za UM ili više njih koji su izvodili zadatak sa funkcijama,
- c)-Pregled radnih dana i sati rada sa postignutim efektima po angažiranom osoblju i realizovanim aktivnostima,
- d)-Dnevni izvještaji vođe tima-ova o realizaciji aktivnosti UM,
- e)-Pregled korištene opreme na realizaciji provedenih aktivnosti,
- f)-Pregled utrošenog (podjeljenog, predatog, ugrađenog) edukativnog materijala,
- g)-Zapisnik o završetku radova hitnog obilježavanja sa skicom,
- h)-Opis toka izvođenja zadatka sa procjenom otpornosti zajednice nakon provedenih projektovanih aktivnosti (problemi u provođenju plana i kako su riješeni, opis aktivnosti koja ukazuju na pouzdanost kvaliteta izvedenih aktivnosti, koje ciljane grupe su tretirane i brojnost, otpornost zajednice na osnovu projektovanih i provedenih aktivnosti, prijedlog za daljnje aktivnosti i dr., i foto dokumentacija koje to dokazuju).

B)- Prilozi inspeksijskih organa

- a)-Zapisnik o provođenju stručnog nadzora
- b)-Zapisnik o stručnom nadzoru obavljenog zadatka (pozitivan u smislu kvaliteta radi izdavanja uvjerenja o KK)
- c)-Rješenje o zabrani daljnjih radova i ponavljanju (ukoliko je donošeno), i drugi dokazi koji ukazuju na stručnost i kvalitet izvedenog zadatka.

OBJAŠNJENJE ZA POPUNU ZAPISNIKA O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA UPOZORAVANJA NA MINE SA SLUŽBENIM DEKLARACIJAMA I PRILOZIMA

Općenito, Zapisnik o provedenim aktivnostima upozoravanja na mine sa službenim deklaracijama i priložima, je set dokumenata završenog zadatka upozoravanja na mine koji ustvari predstavlja završni izvještaj zadatka (u daljnjem tekstu Zapisnik). Original Zapisnika na kraju procesa verifikacije i izdavanja Uvjerenja o kontroli kvaliteta od BHMАC-a završava u bazi podataka i arhivu BHMАC-a, zajedno sa primjerkom projekta zadatka.

I – IZJAVA UM ORGANIZACIJE O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA UPOZORAVANJA NA MINE

Ovaj dio popunjava organizacija po slijedećem:

1. registrirani naziv organizacije,
2. ime i prezime operativnog rukovodioca ili direktora koji je sastavio Izjavu,
3. jedinstveni MAC-ov ID broj zadatka,
4. navesti naziv lokacije-ugrožene zajednice i općine,
5. navesti naziv, oznaku, razmjer i izdanje karte (karta 1:25 000, izuzetno 1:50 000),
6. navesti datum početka i završetka zadatka,
7. navesti realizovane UM aktivnosti po sadržaju u odnosu na planirane projektom i stvarno izvedene po evidenciji dnevnih izvještaja,
8. navesti ime i prezime odgovorne osobe za OK u strukturi (operativni rukovodilac), koja je vršila internu KK,
9. u kvadrat staviti “X” za monitoring, ako je vršen, i navesti organizaciju koja ga je izvodila,

II - SLUŽBENE DEKLARACIJE O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA UM

Ovaj dio je podijeljen na lijevu stranu koju popunjava i zavodi organizacija za UM i desnu koju popunjava i zavodi BHMАC.

Na desnoj strani u službenu deklaraciju o provedenim aktivnostima UM upisuje se ime inspektora BHMАC-a koji je vršio stručni nadzor i koji klauzulu ovjerava potpisom.

10. i 11. Navodi se ime i položaj odgovorne osobe UM organizacije (odgovorna osoba u registraciji organizacije u BiH), i ime i položaj odgovorne osobe BHMАC-a.
12. i 13. Stavljaju se potpisi navedenih osoba i ovjere pečatom.
14. i 15. Evidentiraju se brojevi zavođenja u organizaciji za UM i BHMАC-u, sa datumom zavođenja.

III- PRILOZI

A) OBJAŠNJENJA ZA POPUNJAVANJE PRILOGA UM ORGANIZACIJE

Prilog b)

Spisak osoba tima ili timova sa funkcijama koji su izvodili aktivnosti, uraditi po sljedećem primjeru:

S P I S A K
osoba UM tima-ova

Red. broj	Ime i prezime	Funkcija	Primjedbe

Prilog c) - Pregled radnih dana i sati rada sa postignutim efektima po angažiranim osoblju i realizovanim aktivnostima:

P R E G L E D
rada po danima i postignutim efektima rada timova za UM

Red. broj	Dan, datum rada	Angažirano osoblje tima-ova	Sadržaj aktivnosti	Ciljana grupa/korisnik i broj	Utrošeni materijal, vrsta i količina (podjeljenog, predatog i ugrađenog)

u sadržaju aktivnosti upozoravanja na mine jedna od aktivnosti bila i obuka tj. osposobljavanje lokalnih kapaciteta ili održavanje sastanka i sl; potrebno je u prilogu dostaviti spisak prisutnih osoba sa potpisima i dr. (e)- Mjesto, provođenja aktivnosti: navesti tačno mjesto održavanja aktivnosti npr. (prostorije škole-naziv, prostorije mjesne zajednice i dr.) i to za svaku provedenu aktivnost pojedinačno.

Rubriku zapažanja o IKK, popunjava operativni rukovodilac (ujedno odgovoran za OK) jednom u tri dana trajanja aktivnosti projekta kada nije u funkciji vođe UM tima ili druga odgovorna osoba organizacije kada dolazi u posjetu provođenju UM aktivnosti (direktor-program menadžer koji posjeduje kurs za upravljanje upozoravanjem na mine). U zapažanja o IKK evidentira se sadržaj aktivnosti koje su kontrolisane, nađeno stanje i poduzete mjere za poboljšanje.

Prilog e)-Pregled korištene opreme za realizaciju UM aktivnosti, uraditi po slijedećem primjeru:

P R E G L E D

korištene opreme na realizaciji provedenih UM aktivnosti

Red. broj	Naziv, vrsta-tip	Kom	Primjedba

f)- Pregled utrošenog (podijeljenog, predatog, ugrađenog) edukativnog materijala,

P R E G L E D

utrošenog edukativnog UM materijala

Red. broj	Naziv materijala	Kom	Primjedbe (podijeljen, predatog, ugrađen i dr.)

Prilog g)- Uz Zapisnik o završetku radova hitnog obilježavanja priložiti skicu sačinjenu na geodetskoj podlozi razmjere 1:25 000 ili krupnijoj, sa ucrtanom granicom sumnjive površine (iz sistematskog i/ili generalnog izvidanja) i ucrtanim pojedinačnim mjestom postavljenih znakova hitnog obilježavanja sa tabelarnim pregledom koordinata mjesta postavljanja znakova. Zapisnik uraditi po datom primjeru u nastavku.

Na osnovu tačke 8. Poglavlje II, Standarda za uklanjanje mina i NUS-a u BiH, i dijela X, SOP-a za humanitarno deminiranje BHMAC-a, izvođač radova i predstavnik lokalne vlasti hitnog obilježavanja sumnjivih površina, sačinjavaju

ZAPISNIK

o završetku radova hitnog obilježavanja, čiji sastavni dio čine:

I- Izjava o hitnom obilježavanju

II- Službene deklaracije o preuzimanju hitnog obilježavanja

III- Prilog: Skica hitnog obilježavanja

I - IZJAVA ORGANIZACIJE ZA UPOZORAVANJE NA MINE	
1. Organizacija za UM	
2. Izjavu sastavio	
3. ID broj zadatka	
4. Lokacija-ugrožena zajednica, općina	
5. Karta (naziv-broj plana ili karte, razmjer i godina izdanja)	
6. Koordinatni sistem	☐ Lat/Long ☐ Gaus Kruger
7. Datum početka i završetka radova	
8. Broj postavljenih znakovakom
9. Internu kontrolu kvaliteta obavio (oficir za OK –operativni rukovodilac, ime i prezime)
10. Kratak opis izvedenih radova:	
11. Stručni nadzor hitnog obilježavanja obavio	Inspektor za KK RU/RK BHMAC-a..... (ime i prezime inspektora) (potpis)

II- SLUŽBENE DEKLARACIJE O PREUZIMANJU HITNOG OBILJEŽAVANJA	
PREDAJA OD STRANE UM ORGANIZACIJE	PREUZIMANJE OD STRANE PREDSTAVNIKA LOKALNE VLASTI
<p>Izjavljujem da je izvršeno hitno obilježavanje prema minski sumnjivoj površini koju je utvrdio BHMАC.</p> <p>Obilježavanje je prikazano na skici u prilogu sa koordinatama postavljenih znakova hitnog obilježavanja. Skica ovjerena od inspektora za KK RU/RK BHMАC-a koji je izvršio stručni nadzor.</p>	<p>Izjavljujem da smo upoznati sa izvršenim hitnim obilježavanjem prema minski sumnjivoj površini koju je utvrdio BHMАC i priloženoj skici sa koordinatama postavljenih znakova hitnog obilježavanja..</p> <p>Na osnovu projektne dokumentacije preuzimamo daljnje obaveze održavanja do uklanjanja minske opasnosti deminerskim operacijama.</p>
12. Ime i položaj odgovorne osobe organizacije izvođača	13. Ime i položaj odgovorne osobe predstavnika lokalne vlasti
14. Potpis i pečat	15. Potpis i pečat
16. Broj izjave:..... Datum predaje:	17. Broj zapisnika: Datum preuzimanja:

III- Prilog: Skica hitnog obilježavanja

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Broj:.....

Datum,200_.god

Na osnovi člana 9. po g) Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj 5/02) i tačke 1.1. pod II, poglavlja IV Standarda za UM BiH, Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini, izdaje

UVJERENJE

O IZVRŠENO KONTROLI KVALITETA UPOZORAVANJA NA MINE

Uvjerenje se odnosi na slijedeću ugroženu zajednicu i priloženu dokumentaciju:

Lokacija-ugrožena zajednica		MAC ID broj zadatka	
Općina		Organizacija za upozoravanje na mine	

Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini potvrđuje da je kontrola kvaliteta u cilju osiguranja kvaliteta aktivnosti upozoravanja na mine izvedena prema dolje navedenom sadržaju:

Red. broj	Sadržaj aktivnosti i kontrole kvaliteta
1.	Formiranje i izdavanje radnog zadatka izvršeno je od strane BHMАC-a nakon izvršene procedure izrade projekta planiranih aktivnosti upozoravanja na mine.
2.	Organizacija upozoravanja na mine je u toku rada poštovala zahtjeve Standarda za upozoravanje na mine u BiH i rad izvodila prema odobrenim standardnim operativnim procedurama (SOP-u).
3.	Mjere unutrašnje kontrole kvaliteta u organizaciji za upozoravanje na mine provedene su prema procedurama u odobrenom SOP-u.
4.	Tokom izvođenja zadatka izvođen je stručni nadzor od strane inspeksijskih organa za osiguranje kvaliteta BHMАC-a. Greške koje su utvrđene u toku radova ispravljene su po zahtjevu inspekcije.
5.	O provedenim aktivnostima upozoravanja na mine sastavljen je Zapisnik sa izjavom, službenim deklaracijama i priložima koji ukazuju na kvalitetan završetak radova od strane organizacije za upozoravanje na mine.

DIREKTOR